



RETTE RUNDT

28
MARTS
2018

Magasin for Danmarks Domstole



TEMA Straffesagskæden

Til gavn for borgerne samarbejder alle led af straffesagskæden på at få straffesager igennem retssystemet. I dette nummer sætter vi fokus på samarbejdet og de mange indsatser på straffesagsområdet på tværs af organisationerne.

3 Til fælles kamp mod lange sagsbehandlingstider **6** Justitsministeriets strategi **9** Politiets opgave **12** Projekt nedbringelse af sagsbehandlingstiden **18** Den reviderede berammelseskabelon **23** Syv år med Domstolsstyrelsen

SAMARBEJDE OM STRAFFESAGER

Når en borger oplever, at en retssag trækker ud i flere år, kan det være med til at undergrave tilliden til retssystemet. For ofrene kan ventetiden forhindre dem i at komme videre i livet. For de tiltalte fastholder ventetiden dem i hverken at være frikendt eller kendt skyldige, og derfor kan heller ikke de komme videre. Det er ulykkeligt for alle parter, og derfor fokuserer de involverede myndigheder på at få behandlet straffesager hurtigere. Temaet for dette nummer af Retten Rundt er derfor samarbejdet mellem myndighederne i straffesagskæden.

Der er mange involverede i en straffesag: politiet, anklagemyndigheden, domstolene og Kriminalforsorgen. Desuden kan der være ekspertvurderinger, som skal indhentes fra andre myndigheder, som fx Retsslægerådet. De mange led bidrager alle til gennemløbstiden for sagerne, og det er ikke til entydigt at pege på en enkelt årsag, når sager trækker i langdrag. I Toplederforum drøfter direktørerne fra alle dele af straffesagskæden sammen med Justitsministeriet mulige indsatser på tværs af organisationerne. Under Toplederforum sidder Den permanente styregruppe, som sikrer, at initiativerne bliver fulgt til dørs. Etableringen af de to organer har medført, at vi har et tæt samarbejde og ser en hurtigere sagsgennemløbstid som en fælles opgave, selvfølgelig

med behørig respekt for domstolenes uafhængighed. Det er meget væsentligt med et helhedssyn på opgaven. Blandt andet fordi man kan opleve, at nogle tiltag ikke gør det nemmere for en selv her og nu, men gør det lettere for det forrige eller næste led i kæden.

Overordnet er der tale om to typer af samarbejdsprojekter. Dels digitaliseringsprojekter med fokus på såvel nye muligheder som fuld udnyttelse af allerede tilgængelige løsninger, dels faglige projekter såsom forkyndelsesopgaven og berammelseskabelonen. I bladet kan du læse mere om de projekter, som vi allerede har gennemført, og om de mange projekter, som er undervejs.

Domstolene har generelt fokus på at forbedre arbejdsgangene for at nedbringe sagsbehandlingstiderne. Ved domstolene behandler vi udover straffesager også civile sager, foged- og skiftesager, tinglysninger og notarialforretninger, og vi måler på gennemløbstiden for alle sagstyperne. I 2017 afsluttede vi – ud over 1,7 mio. tinglysninger – i alt 766.000 sager ved domstolene, og heraf udgør straffesagerne 192.493 sager, hvoraf en meget stor del er bødesager. I lyset af det igangværende arbejde i straffesagskæden har vores bestyrelse besluttet, at straffesagsområdet skal være et fokusområde ved domstolene i årene 2018-2020.

Apropos Domstolsstyrelsens bestyrelse, så finder du på side 23 en artikel af vores netop afgåede bestyrelsesformand Jens Peter Christensen, som har skrevet om sine syv år som formand for bestyrelsen. Bestyrelsen har i februar 2018 konstitueret sig med en ny formand, Hanne Schmidt, dommer i Højesteret.

Charlotte Münter, direktør



Direktør Charlotte Münter. Foto: Kristian Brasen

INDHOLD

Til fælles kamp mod lange sagsbehandlingstider i straffesagskæden	3
Justitsministeriets strategi	6
Politiets opgave	9
Projekt nedbringelse af sagsbehandlingstiden	12
Fokus på målsætninger i sager om vold, voldtægt og våben ..	16
Flere digitale hovedforhandlinger	17
Den reviderede berammelseskabelon	18
Andre projekter	21
Syv år med Domstolsstyrelsen	23
Tænk gerne lidt "ud af boksen" og få gang i dialogen	27
Østre Landsret flytter til Nordhavn	30
Digitalisering og it	31
Kort nyt	32

Forsideillustration: Henriette Wiberg Danielsen

Grafik: Kathrine Højriis

Tidsskrift for ca. 2.400 ansatte ved domstolene, i Procesbevillingsnævnet og Domstolsstyrelsen samt interesserede brugere.

Udgivet af:
Domstolsstyrelsen
Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Telefon 70 10 33 22

Ansvarlig ifølge mediansvarloven: Direktør Charlotte Münter
Redaktør: Silke Fiona Koch

Redaktionsgruppe: Mai Ahlberg, Retten i Glostrup, Karsten Ribbjerg Erichsen, Retten i Hillerød, Ulla Otken, Retten på Frederiksberg, Ellen Busck Porsbo, Østre Landsret

Design og layout: Boje+Co, www.bojeco.dk

Oplag: 3.300

TIL FÆLLES KAMP MOD LANGE SAGS- BEHANDLINGSTIDER I STRAFFESAGSKÆDEN

I alle led af straffesagskæden arbejder man på at få nedbragt saggennemløbstiden og på at få løftet samarbejdet omkring straffesagerne. Retten Rundt har kigget nærmere på nogle af de mange tiltag, blandt andet nye samarbejdsformer, arbejdsprocesser og digitaliseringsprojekter. Både dem der allerede er sat i værk, og dem der er i støbeskeen.



Af journalist Dorthe Studsgarth /

Illustrationer: Jane Olander og Henriette Wiberg Danielsen

Straffesagskæden

Straffesagskæden omfatter processen, fra politiet modtager en anmeldelse, til straffesagen afsluttes. Forløbet involverer i de fleste tilfælde flere myndigheder: politiet, anklagemyndigheden, domstolene og Kriminalforsorgen. Straffesagskæden kan afsluttes på forskellige måder, hvilket giver varierende



POLITI



TEMA

sagsgennemløbstider. Gennemløbstiden er oftest allerkest, når politiet henlægger en anmeldelse. De længste gennemløbstider opstår som regel, når en anmeldelse fører til dom og afsøning, og en sag altså kommer igennem alle fire led i straffesagskæden. Gennemløbstiden er desuden afhængig af sagstype, omfanget af politiets efterforskning og praktiske forhold hos retten, anklagemyndigheden, tiltalte og sagens øvrige deltagere.

Baggrunden

Der blev for alvor sat fokus på straffesagskæden med en beretning fra Rigsrevisionen i 2013, og da Statsrevisorerne afgav bemærkning i januar 2014. De seks statsrevisorer, som repræsenterer de seks største partier i Folketinget, kritiserede først og fremmest Justitsministeriet for ikke at have sikret sammenhæng i og viden om gennemløbstiderne, fra en straffesag bliver anmeldt, til den afsluttes. For det andet blev Justitsministeriet kritiseret for ikke i tilstrækkelig grad at have stillet krav til myndighederne om samarbejde og om tværgående digitale løsninger, der kan mindske gennemløbstiderne for straffesager.

Rigsrevisionen opfordrede Domstolsstyrelsen og domstolene til at deltage i en "fornuftig tværgående digitalisering."

I beretningen blev der fremlagt gennemløbstider og spredning for de straffesager, som var afsluttet i 2012. For en straffesag tog det dengang i gennemsnit 433 dage fra anmeldelse til påbegyndt afsøning.

Det medførte blandt andet, at Justitsministeriet

nedsatte det såkaldte Toplederforum, som består af departementschefen, Rigspolicefen, Rigsadvokaten, direktøren for Domstolsstyrelsen (observatør) og direktøren for Kriminalforsorgen. Toplederforum tog i 2016 initiativ til, at der skulle udfærdiges en tværgående analyse af hele straffesagskæden.

Et eksternt konsulentfirma udarbejdede i samarbejde med Justitsministeriet, politiet, anklagemyndigheden, Danmarks Domstole og Kriminalforsorgen analysen, som blev afleveret i forsommeren 2017. Baggrunden for at benytte et eksternt konsulentfirma var, at det gav mulighed for at få friske øjne til at kigge på udfordringerne med lange sagsbehandlingstider.

Toplederforum

Toplederforum drøfter overordnede linjer og konkrete tiltag, som kan styrke samarbejdet og øge kvalitet og effektivitet, blandt andet i straffesagskæden. Målet er at sikre fælles fodslag, når nye udfordringer skal håndteres, som fx at styrke sagsgangene i kæden, bl.a. via nationale samarbejdsaftaler på tværs af myndigheder, lovforbedringer og øget digitalisering. Toplederforum sætter strategisk retning, ligesom de enkelte topledere fra myndighederne kan redegøre for egne projekter og komme med input til projekter under de andre myndigheders ansvarsområder. Direktør i Domstolsstyrelsen Charlotte Münter deltager i møderne som observatør, idet retterne bevillingsmæssigt hører under – men derudover er uafhængige af – Justitsministeriet.

STRAFFESAGSKÆDEN



Under Toplederforum sidder en styregruppe, der består af repræsentanter for styrelserne på vicedirektørniveau, som mødes ca. hver sjette uge med henblik på at styrke og koordinere samarbejdet mellem styrelserne i straffesagskæden. Retten Rundt har talt med et par af dem, der sidder i den permanente

styregruppe. De fremhæver de fordele, der er ved at mødes ansigt til ansigt og finde ud af, hvor skoen trykker i straffesagskædens mange led og tandhjul. På den måde kan man i højere grad afstikke en fælles kurs og sikre fremdriften.

SAGSFLOW – BYRETTERNE: STRAFFESAGER

1.-4. kvartal 2017	2013	2014	2015	2016	2017
Modtagne straffesager¹	168.217	175.456	190.132	197.801	186.834
- nævningesager	153	113	150	126	197
- sager med domsmænd	15.525	15.497	14.838	15.240	16.034
- sager uden domsmænd	101.027	107.867	125.873	118.455	111.824
- tilståelsessager	9.933	9.440	8.090	7.907	6.980
Afsluttede straffesager¹	169.436	173.301	190.780	199.421	186.465
- nævningesager	168	120	146	117	148
- sager med domsmænd	15.553	14.866	14.695	14.871	14.926
- sager uden domsmænd	101.832	106.429	126.792	120.478	112.455
- tilståelsessager	10.295	9.457	8.181	7.960	7.251

1) Underkategorierne er ikke udtømmende og summer derfor ikke op til det samlede antal straffesager.

JUSTITS- MINISTERIETS STRATEGI

Andreas Langsted er afdelingschef i Styrings- og Ressourceafdelingen i Justitsministeriet og fortæller, at der længe har manglet et overordnet, strukturelt samarbejde på tværs af ministerområdet.

Af journalist Dorthe Studsgarth / Foto: Kristian Brasen

"Det har været stedmoderligt behandlet fra vores side," siger han og forklarer, at ministeriet nu er gået ind og har påtaget sig opgaverne med at sætte strategisk retning på ministerområdet på tværs af de fire myndigheder, politiet, anklagemyndigheden, domstolene og Kriminalforsorgen.

Rent lavpraktisk ser han Justitsministeriet som en aktiv sparepartner, der koordinerer og understøtter tværgående samarbejde og løsninger, blandt andet i forhold til at nedbringe gennemløbstiden i straffesagerne.

"Retsområdet er et unikt område, fordi der er tale om tværgående sagsforløb mellem flere offentlige myndigheder, hvilket er sjældent, og her er der så tale om hele fire myndigheder. Det stiller særlige krav om samarbejde, men det er desværre først blevet prioriteret tilstrækkeligt i de senere år, og det tager tid at rette op på."

Ifølge Andreas Langsted er den helt store udfordring, at de tiltag, man beslutter i Toplederforum, rent faktisk når ud til yderste led i de enkelte politikredse, retter og kriminalforsorgsområder og bliver gennemført. For der er mange led ud til kontakten med borgeren.

"Den helt store test er at gøre tingene til virkelighed, men det har vist sig at være vanskeligt at sikre gennemførelsen, fordi det kræver en stor indsats af så mange mennesker gennem hele kæden. Vi skal derfor i fællesskab blive bedre til at eksekvere og implementere de enkelte projekter. Det er ikke, fordi vi mangler forslag og ideer. Nu skal vi samle trådene og se på, hvad der skal gennemføres, og hvor vi skal finde på noget andet."

Men sagsbehandlingstiden skal nedbringes, siger han.



TEMA



Afdelingschef Andreas Langsted,
Styrings- og Ressourceafdelingen i Justitsministeriet



Afdelingschef Andreas Langsted, Styrings- og Ressourceafdelingen i Justitsministeriet

Ambitiøse, men realistiske

"Justitsministeriet som område får mange penge hvert år. Det medfører nogle berettigede forventninger til, at vi kan løse nogle grundlæggende opgaver som fx at nedbringe sagsgennemløbstiderne, særligt hvor der er politiske målsætninger."

"I Justitsministeriet skal vi blive bedre til at være realistiske omkring, hvor meget nyt der kan indføres på én gang, og til at sikre feedback fra de relevante medarbejdere."

Andreas Langsted, afdelingschef i Styrings- og Ressourceafdelingen i Justitsministeriet

Han mener, at der er sket rigtig meget i de sidste par år, og at der er taget nogle afgørende skridt mod en modning af samarbejdet mellem myndighederne. Men tingene sker ikke fra dag til dag. Der er lang vej endnu til succes, fordi der er tale om så store projekter og så mange procedurer, der skal ændres.

"Nogle ting kan lyde simpelt på papir, men er vanskeligt i praksis," siger han og nævner fx den digitale særakt. "Nogle steder kommer vi til at kæmpe

hårdere og længere, men det er vigtigt ikke at give op. Til gengæld er eksempelvis digitaliseringsprojektet om den digitale datafølgeseddel lykkedes, og det er positivt, ligesom Video3, der er et andet digitaliseringsprojekt på tværs, som fx gør det muligt for myndighederne at afholde videokonferencer og dermed kommunikere på tværs."

"Vi skal være ambitiøse, men også realistiske. Der er ingen lette løsninger. Vi har behov for på meget kort sigt at skabe forbedringer i sagsbehandlingstiden på sager om vold, voldtægt og våben. Der skal styringen og sagsgangene i alle led forbedres, og der sker heldigvis også meget lige nu. Samtidig må vi også i forhold til straffesagskæden generelt sige, at de lavthængende frugter er ved at være plukket. Nu har vi med analysen sået en masse nye frø, men der går tid, før vi kan høste frugterne. Vi må konstatere, at det er et langt sejt træk at få de forskellige led til at samarbejde optimalt og at tænke på samlede gevinster i kæden frem for egne myndighedsspecifikke interesser. Det kan fx være, at man kan gøre noget, som gør det en anelse mere bøvlet for sig selv i én myndighed, men at det pågældende tiltag fx gør, at det bliver 10 gange lettere for den næste myndighed i kæden."

Andreas Langsted understreger, at der ikke er nogen trylleformular. Det

bliver heller ikke et nyt fælles it-system, der kommer til at løse alle problemerne.

"Digitaliseringen er bare et værktøj. Det vigtigste er at få ændret hele mindsettet og processerne. Det er en hel kultur, der skal ændres."

"Vi må konstatere, at det er et langt sejt træk at få de forskellige led til at samarbejde optimalt og at tænke på samlede gevinster i kæden frem for egne myndighedsspecifikke interesser."

Andreas Langsted, afdelingschef i Styrings- og Ressourceafdelingen i Justitsministeriet

Der ligger en stor opgave forude for alle, også i Justitsministeriet, mener Andreas Langsted. Man skal blive bedre til at eksekvere planerne på lokalt niveau og til at kommunikere sammen.

"Og i Justitsministeriet skal vi blive bedre til at være realistiske omkring, hvor meget nyt der kan indføres på én gang, og til at sikre feedback fra de relevante medarbejdere."

POLITIETS OPGAVE

Thomas Østrup Møller er koncernstyringsdirektør i Rigspolitiet og definerer Toplederforum og den underliggende permanente styregruppe som “den centrale eksekveringsmuskel under Justitsministeriet, der skal sikre koncernstyringen på tværs.” Med en fortid i Udenrigsministeriet, blandt andet som ambassadør i Polen, har Thomas Østrup Møller solid erfaring i at tænke i samarbejde på tværs.





Koncernstyringsdirektør Thomas Østrup Møller, Rigspolitiet

Af journalist Dorthe Studsgarth / Foto: Kristian Brasen

"Der har nok været en tendens til silotænkning og dårlig koordination på tværs af myndighederne i straffesagskæden, og det betyder, at vi samlet set ikke løser vores opgaver bedst muligt. Vi har en fælles opgave på tværs af myndighedskæden, som handler om borgernes retsfølelse. Borgerne er ligeglade med, hvor i kæden det går galt. Så sat lidt på spidsen handler det om, at hver myndighed må smide sin egen forfængelighed og aflægge musketereden; Én for alle, alle for én. Hvert led skal arbejde for fællesskabet og med et fælles mindset for bedst udnyttelse af ressourcerne. Ingen er i mål, før hele kæden er i mål."

Thomas Østrup Møller understreger, at det er vigtigt, at der kommer noget konkret ud af møderne i Toplederforum og den permanente styregruppe. Der skal ikke bare tales om tingene, de skal også eksekveres; "alle skal have bolden med hjem," som han siger. Han forklarer, at det er afgørende, at man i hver enkelt myndighed ikke kun fokuserer på egen sagsbehandlingstid, men i lige så høj grad kigger på, hvordan man kan lette processen for det næste led i kæden.

I 2018 er der i politiet fokus på at nedbringe bunkerne og sagsbehandlingstiderne. Sidstnævnte gælder ikke mindst sager om borgernær kriminalitet som fx vold, voldtægt og våben.

Thomas Østrup Møller understreger, at der skal mange greb til, og at man ikke får nedbragt sagsbehandlingstiden fra

den ene dag til den anden. Det kræver et længerevarende og fokuseret engagement.

"Ingen er i mål, før hele kæden er i mål."

Thomas Østrup Møller, koncernstyringsdirektør i Rigspolitiet

Han ser manglerne på digitaliseringsområdet som en grundlæggende udfordring, der skal tages hånd om. Han mener, at der er tale om et decideret digitalt efterslæb i hele straffesagskæden. Som det er nu, er meget af arbejdet i kæden stadig baseret på papirbårne sager, hvilket er en flaskehals i straffesagskæden. Men det kommer til at tage tid, før alle dele af en sag kan samles, transporteres og opbevares digitalt, erkender han.

"Vi tager det trinvis, hvor fx en videre udbygning af den digitale datafølgesejdel er første skridt i retning af mere sammenhængende sagsgang."

Han er samtidig bevidst om, at politiet, som den største myndighed og det sted, hvor sagerne starter, har et særligt ansvar på digitaliseringsområdet.

"Vi tager den opgave på os, at den digitale sag skal fødes



Koncernstyringsdirektør Thomas Østrup Møller, Rigspolitiet

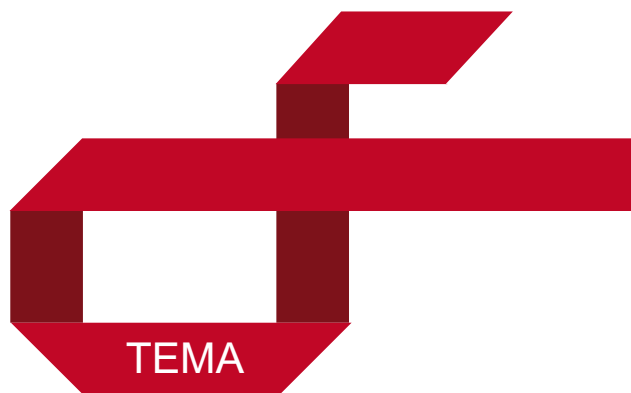
i politiet, og at vi er større end de andre led. Dermed har vi et større ansvar. Derfor kommer vi til at lægge mange ressourcer i digitaliseringsarbejdet.”

Fælles bedste praksis

Det ligger Thomas Østrup Møller på sinde, at man i straffesagskæden bliver bedre til at monitorere sagsbehandlingen. Han mener, det er vigtigt, at alle centrale myndigheder understøtter og fokuserer på ensartede arbejdsgange, og at bedste praksis udbredes på tværs.

”Vi tager den opgave på os, at den digitale sag skal fødes i politiet, og at vi er større end de andre led. Dermed har vi et større ansvar. Derfor kommer vi til at lægge mange ressourcer i digitaliseringsarbejdet.”

Thomas Østrup Møller, koncernstyringsdirektør i Rigspolitiet



”Vi skal samle og bruge materiale og data klogt og intelligent, så vi kan benchmarke og skabe fælles bedste praksis ud fra, hvad der fungerer godt og mindre godt i kæden, for på den måde sammen at kunne få sagerne hurtigere igennem.”

Endelig peger han på, at kæden også skal lære af andre offentlige myndigheders erfaringer med digitaliseringsprojekter, når den fælles digitale straffesagskæde skal udvikles.

”Vi skal gøre det bedre,” siger han.

PROJEKT NEDBRINGELSE AF SAGSBEHANDLINGS- TIDEN

TEMA

Af journalist Dorthe Studsgarth

Digitaliseringsteamet

I Domstolsstyrelsen arbejdes der på at få nedbragt sagsbehandlingstiden på adskillige områder. Gennem de seneste år har domstolene peget på og gennemført flere projekter i forbindelse med digitalisering af straffesagskæden.

Projektchef Sandra Kaae Bauer står i spidsen for det team, der arbejder med digitalisering af straffesager i Domstolsstyrelsen, og hun siger: "Selvom vi ikke har det fulde digitale system til behandling af straffesagerne, som vi alle ønsker os, så har vi allerede i dag gode digitale hjælpværktøjer på straffeområdet."

Hun nævner de nye systemer Straffepost og den såkaldte afsendelsesmotor, som begge bruges til at sende og modtage data og dokumenter digitalt.

Afsendelsesmotoren gør det muligt at anvende forenklet digital forkyndelse. Derudover er straffesystemet udvidet med en funktion med sms-påmindelser. Sidstnævnte er med til at sikre, at tiltalte, vidner og lægdommere møder frem i retten. Sms-påmindelserne udvides snart med påmindelser om retsmøder til e-Boks. Derudover kan sager nu modtages digitalt fra anklagemyndigheden, så de kan behandles digitalt, også under hovedforhandling/retsmøde.

"De nye værktøjer er et markant løft i forhold til, hvad retterne kunne for bare et til to år siden," siger forretningspecialist Tina Susanne Nielsen, som er en del af teamet af forretnings-specialister på straffeområdet i Domstolsstyrelsen.

Alene i 2017 er antallet af sager, der er fremsendt digitalt i henhold til samarbejdsaftalen om digitale hovedforhandlinger, mangedoblet.

Referencegruppen for straffesager

Der lægges ressourcer i at komme i mål med at nedbringe

sagsbehandlingstiderne i straffesager på flere områder fra Danmarks Domstoles side. Blandt andet via referencegruppen for straffesager, som består af repræsentanter for retterne, foreningerne og Domstolsstyrelsen. Her holder man hinanden orienteret om, hvad der sker på straffesagsområdet, og drøfter blandt andet analyser, rapporter og konkrete forslag på området.

Laila Lindemark er juridisk chef i Center for Jura, Uddannelse og Kommunikation og understreger vigtigheden og afhængigheden af inputs og bidrag fra retterne for at understøtte deres arbejde med at nedbringe sagsbehandlingstiden.

"Fra styrelsens side gør vi os umage for at få så mange og så brede inputs som muligt, fordi retternes udfordringer kan være forskellige. Der kan fx være variationer i årsagerne til sagsbehandlingstiden, alt efter om vi taler store eller mindre retter, retterne øst eller vest for Storebælt og retter i by- og landområder. De meldinger og inputs vi får fra de enkelte retter, bruger vi bl.a. i vores overvejelser i arbejdet med at finde tiltag, der kan nedbringe sagsbehandlingstiden."

Tværgående data- og dokumentudveksling

Domstolene arbejder i stigende grad digitalt både i sagsbehandling og hovedforhandlingerne i straffesagerne. Derfor er det afgørende at modtage materiale fra andre myndigheder i straffesagskæden digitalt.

Med indførelsen af datafølgeseeddel, afsendelsesmotor og Straffepost er det blevet smidigere for myndighederne at udveksle data og dokumenter. Der er dog begrænsninger for størrelsen af filer og mængden af data, som politi og anklagemyndighed kan overføre på disse måder. De mere omfattende sagsakter til digitale retsmøder må retterne i dag modtage i afdelingspostkasser og på USB-nøgler. Der er derfor konkrete planer og ønsker om en udvidelse af den digitale kommunikation mellem myndighederne.

DIGITALISERING STRAFFE

Straffepost, SMS-påmindelse, Forenklet Digital Forkyndelse og Digitale retssager introducerer ændrede arbejdsgange. Her kan du se hvilke:

DOMMER/JURIST

FORBEREDELSE AF RETSMØDE

Den digitale sag åbnes i arbejdskopi fra H-drevet. Der arbejdes med sagen i **PDF Annotater**.

RETSMØDE

Surface Pro tilsluttes, lydoptagelse startes og digitale sagsdokumenter åbnes, så der kan annoteres med **PDF Annotater**.

Ved **digitalt retsmøde** styres bevisførelse via AV-udstyr.

AFSLUTNING

Dom- og retsbog indskrives i DSI Straffe (evt. via Word). Ved **digitalt retsmøde** kan der kopieres fra den digitale sag på H-drevet.

KONTORMEDARBEJDER

MODTAGELSE

Følgrebrev, anklageskrift og bevisfortegnelse modtages i **Straffepost**.

Den **digitale sag** modtages i afdelingspostkassen eller på USB.

OPRETTELSE OG BERAMMELSE

Sagen oprettes og berammes på baggrund af data fra **Straffepost**.

Den **digitale sag** gemmes i dokumentarkivet.

Forenklet digital forkyndelse forsøges.

SMS-påmindelse aktiveres.

MODTAGELSE AF YDERLIGERE MATERIALE

Digitalt sagsmateriale, der modtages i afdelingspostkassen, på USB eller i **Straffepost**, lægges i dokumentarkivet.

§808 printes og lægges på særakten.

FORBEREDELSE AF RETSMØDE

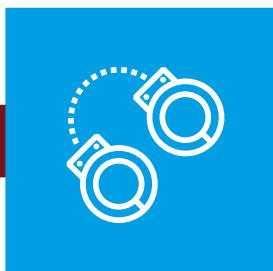
Retsbog, dombog og voteringsprotokol forberedes ved kopiering fra **Straffepost**.

Ved **digitalt retsmøde** kopieres sagens akter fra dokumentarkivet til H-drevet.

AFSLUTNING

Dom- og retsbog sendes via **Straffepost** til anklagemyndigheden og via e-Boks til forsvarer (også salærmeddelelse).

TEMA



It-projektleder i Domstolsstyrelsen, Morten Lindgreen, fortæller om fremtidsplanerne: "Vi vil gerne sikre, at byretterne fremover modtager sagsakter i straffesagerne mere ensartet og digitalt. Derfor starter vi nu et projekt, der i første omgang skal fremtidssikre datafølgelsesden med mulighed for at sende flere sager og større vedhæftede filer."

På sigt er det et ønske fra domstolens side at få en fælles løsning for alle fire myndigheder i straffesagskæden, hvor man kan opbevare fælles dokumenter og sagsrelevante data i et fælles arkiv. Ved at opbevare dokumenterne her vil man kunne nøjes med at sende links til andre myndigheder fremfor filer. Det kræver dog, at der findes løsninger i forhold til bl.a. persondata-beskyttelse og sikkerhed.

Ny lægeattest og vejledning

I samarbejde med Lægeforeningen har Danmarks Domstole tilpasset en ny lægeattest til brug ved dokumentation af lovligt forfald, det vil sige udeblivelse fra møde i retten.

Den nye lægeattest skal medvirke til færre omberømmelser og udsættelser af straffesager og dermed også medvirke til at nedbringe sagsbehandlingstiderne.

Til støtte for lægerne har Danmarks Domstole sammen med Lægeforeningen udarbejdet en ny og uddybet vejledning til lægerne, der skal udfylde lægeattesterne.

Vejledningen skal sikre, at lægerne er bekendte med, hvad retten lægger vægt på i vurderingen af lovligt forfald samt konsekvenserne for patienten, hvis retten vurderer, at der ikke er tale om lovligt forfald. Den nye lægeattest blev taget i brug af lægerne den 1. juni 2017.

Bødesagsprojektet

Bødesagerne er et område, der lægger beslag på meget tid både hos politi og domstole, og som er med til at skabe ophobning af sager. En af udfordringerne er manglende digital sagsbehandling mellem politi og retter i disse typer sager, og at

småsagerne bliver fragtet fysisk rundt i landet til retterne med lastvogn. Der er op imod en million bødesager i Danmark, og cirka 100.000 af dem ender ved retterne.

Derfor kiggede en konsulentundersøgelse af straffesagsområdet blandt andet nærmere på bødesagsområdet og påviste store udsving i sagsbehandlingstiderne mellem de enkelte retter. For at få sagerne mere effektivt igennem straffesagskæden har Toplederforum besluttet at starte et bødesagsprojekt, som er delt op i to faser.

Fase 1 indeholder tre leverancer:

- Domstolsstyrelsen og domstolens Bedste Praksis-konsulenter hjælper retterne med at kigge på, hvordan man kan lære af de retter, der er hurtige til at få sagerne afviklet. Det sker med henblik på at få udbredt bedste praksis og at nedbringe sagsbehandlingstiderne ved retterne.
- Der skal etableres mulighed for, at bødemodtageren vedtager bøden på stedet, fx ved en færdselsforseelse, dog med en indbygget fortrydelsesperiode. På den måde kan opkrævningen af bøden ved manglende betaling overgå direkte til SKAT. Der arbejdes i den forbindelse med en mobilapp til politifolkene, hvor bødemodtageren kan skrive under på stedet.
- En løsning hvor bødemodtageren på internettet via en selvbetjeningsløsning kan ansøge om eventuel nedsættelse af bøden eller en afdragsordning og få svar med det samme.

De sidste to leverancer forventes først at starte op i løbet af 2018.

Fase 2.

- Der skal etableres en løsning, hvor bødemodtageren kan betale bøden online og eventuelt på stedet.
- Bødesagerne digitaliseres således, at lastbilerne med sager til retterne gøres overflødige.



Leverancerne fra fase 1 vedrørende straksvedtagelse og selvbetjeningsløsning forventes klar i løbet af 2019. Der foreligger ikke konsolideret tidsplan for fase 2 på nuværende tidspunkt.

Elsebeth Frigast Larsen er nyudnævnt chef for Bedste Praksis, der arbejder på at kortlægge og videregive god praksis i håndtering af bødesager og dermed bistå til at nedbringe sagsbehandlingstiden for den samlede bødesagsproces. Hun betegner samarbejdet med retterne og input fra politiet som givende: "Vi oplever en stor samarbejds- og velvilje, og at alle løfter i flok for at få det til at lykkes," fortæller hun."

Nye forkyndelsesopgaver

Domstolene har siden 1. marts 2017 foretaget forkyndelsen i alle straffesager. Dermed kan berømmelse og forkyndelse håndteres i én effektiv arbejdsgang ved retterne. Det frigiver desuden ressourcer hos politiet, som hidtil har forkyndt i ca. 21.000 straffesager om året.

I forbindelse med opgaven er der skabt en løsning til forenklet digital forkyndelse, som betyder, at retterne sender meddelelser/indkaldelser til retsmøder til tiltalte og vidner med Digital Post (e-Boks). Når modtageren har åbnet, slettet, flyttet eller på anden måde behandlet meddelelsen i sin e-Boks, får han eller hun en pop op-besked på skærmen om, at meddelelsen er forkyndt. Som dokumentation for at forkyndelse er sket, modtager retten automatisk en kvittering. Sammen med benyttelse af SMS-udsendelser forventes det, at domstolene bliver i stand til at gennemføre flere retsmøder, fordi færre sager må omberammes på grund af vidner eller tiltalte, der ikke dukker op. Det giver kortere gennemløbstider i straffesagerne.

Videregivelse af telefonnumre

Politiet, anklagemyndigheden, domstolene og Kriminalforsorgen har aftalt at videregive telefonnumre på de personer, der skal forkyndes for i forbindelse med en hovedforhandling. Det betyder, at de telefonnumre, som politiet får oplyst under efterforskningen af en straffesag, videregives til anklagemyndigheden, som i forbindelse med straffesagens fremsendelse videregiver dem til domstolene. Det giver blandt andet domstolene mulighed

for at sende påmindelse om retsmødet via sms til tiltalte, vidner og domsmænd. Efter domsafsigelse har retten mulighed for at give telefonnumrene videre til Kriminalforsorgen, der skal indkalde domfældte til afsoning. Påmindelse via sms afsendes lige som påmindelse via e-Boks fire dage før retsmødets afholdelse.

Sammen med forkyndelsesopgaven i nævninge- og domsmandssager overtog domstolene pr. 1. marts 2017 også opgaven med at forestå forkyndelser i udlandet. Domstolsstyrelsen varetager indtil videre forkyndelsen af indkaldelser, domme mv. i disse sager.

Optimér – opret/beram/forkynd

Domstolene har længe haft fokus på at samle processerne omkring oprettelse, berømmelse og forkyndelse af sagen i én samlet arbejdsgang. Det falder godt i tråd med et andet projekt under straffesagskæden, nemlig samarbejde om retssager og optimering i retterne, hvor målet er at samle disse arbejdsgange til én, fx i domsmandssager. Ideen er, at retterne ikke skal vente på at modtage den fysiske sag, før de opretter, berammer og forkynder, men at de kan gøre alle tre dele, når de modtager oplysninger via datafølgelsesden.

Udfordringen er at foretage arbejdsgangen alene på grundlag af oplysningerne i datafølgelsesden, som modtages i retterne i Straffepost. Nogle retter har allerede afprøvet denne forenkede proces, men deres erfaringer og oplevelser af succes varierer.

Der er nedsat en arbejdsgruppe under ledelse af Bedste Praksis, som nu går i gang med at analysere, hvordan man bedst muligt samler de tre arbejdsgange ved modtagelse af sagen i Straffepost.

FOKUS PÅ MÅLSÆTNINGER I SAGER OM VOLD, VOLDTÆGT OG VÅBEN

TEMA

Af journalist Dorthe Studsgarth

Et af de store fokusområder i straffesagskæden er sager om vold, voldtægt og våben. Fra politisk side er der sat et mål om, at disse sager skal behandles af domstolene indenfor 37 dage. For de andre led i kæden er der sat lignende mål.

Alle led har derfor en interesse i smidig og hurtig sagsbehandling i sit eget led, men også en fælles interesse i at hjælpe hinanden til at nå målene.

På centralt niveau arbejder Forum for Ledelsesinformation og Data under Justitsministeriet for at se på, hvordan der kan måles mere ensartet, så der bliver bedre muligheder for at følge den enkelte

sags vej gennem hele straffesagskæden. Målingerne skal bruges til løbende udarbejdelse af ledelsesinformation om den samlede sagsbehandlingstid for straffesager og de enkelte myndigheders andele af den. Derudover skal målingerne afdække, hvor man eventuelt kan sætte ind.

Med mere ensartede data får man et bedre grundlag for at overveje, om der skal være et eller flere fælles mål i straffesagskæden. Én ting er at skabe ensartede definitioner, fælles mål og incitamenter til fælles indsats. Men det er fx vanskeligt at lave en måling, der giver en realistisk gengivelse i den situation,

hvor et led laver et tiltag, som forlænger sagsbehandlingen i det pågældende led, men til gengæld opnår at få sagen til at glide hurtigere igennem de næste led. En fælles, realistisk opgørelse af sagsbehandlingstid forudsætter derfor en opgørelse af andelen i målopfyldelsen.

Drøftelser med retterne om mål opfyldelse

Også på lokalt niveau foretages der målinger og analyser, som skal føre til endnu smidigere sagsbehandling.

I Domstolsstyrelsen opgør Økonomi- og Analyseenheden løbende status for opfyldelse af de opstillede mål for sagerne om voldtægt, vold og våben. Resultaterne rapporteres blandt andet til Justitsministeriet, der løbende sender opgørelser til Retsudvalget. Tallene sendes også til de enkelte retter, der kan sammenligne mål opfyldelsen i deres sager med de andre retter.

Aktuelt ligger mål opfyldelsen på 40% i de særlige voldssager.

Målinger og benchmarking har været brugt i mange år i Domstolsstyrelsen for at afdække, hvor og hvordan man kan opnå bedre resultater. På den måde kan man se, når en ret har vanskeligheder med at nå målene og kan gå i dialog om mål opfyldelsen. Her kan det afdækkes, om tallene fx skyldes behandling af store sager eller sagskomplekser, fx om bandekriminalitet, manglende it-værktøjer, ubesatte stillinger eller et samarbejde, der kan optimeres. Herefter kan der sættes aktivt ind, og retten kan iværksætte de indsats, den har brug for i sit arbejde med at få behandlet sagerne hurtigere, så man ved fælles hjælp kan bevæge sig tættere på målsætningen.

MÅLOPFYLDELSE I SAGER OM VOLD, VOLDTÆGT OG VÅBEN, 2016

Procentvis mål opfyldelse	2016
Vold	
Politiet og anklagemyndigheden (30 dage)	67 pct.
Domstolene (37 dage)	43 pct.
Kriminalforsorgen (30 dage)	74 pct.
Voldtægt	
Politiet og anklagemyndigheden (sager m. målsætning på 60 dage)	66 pct.
Politiet og anklagemyndigheden (sager m. målsætning på 4 måneder)	66 pct.
Domstolene (37 dage)	29 pct.
Kriminalforsorgen (30 dage)	80 pct.
Våben	
Politiet og anklagemyndigheden (30 dage)	65 pct.
Domstolene (37 dage)	57 pct.
Kriminalforsorgen (30 dage)	70 pct.

Kilde: Rigspolitiet, Rigsdavokaten, Domstolsstyrelsen og Kriminalforsorgen

FLERE DIGITALE HOVEDFORHANDLINGER

Af journalist Dorthe Studsgarth

Domstolene, Rigspolitiet og Rigsadvokaten har indgået en samarbejdsaftale om at gennemføre flere digitale hovedforhandlinger i straffesager, og aftalen trådte i kraft i sin helhed den 1. maj 2017. Fra denne dato har anklagemyndigheden overleveret de fleste voldssager, sædelighedssager og andre større sager med meget bevismateriale til retten og forsvarerne via e-Boks. Herefter afvikles hovedforhandlingerne digitalt. Digitaliserede sagsakter, der er for omfattende til at blive sendt via mail, eller som indeholder video- eller lydfiler, sendes på krypteret USB. Dermed reduceres den mængde af papir, der skal sendes og transporteres. Digitaliseringen af sagerne giver desuden brugeren flere fordele, blandt andet en nem søgefunktion og nem adgang til at kopiere tekstbidder fra sagens akter og indsætte i fx dombog. Desuden kan relevante dokumenter, billeder, film, lydfiler mv. fremvises via AV-udstyr i retslokalet.

Steen Friis Nielsen, retspræsident, Retten i Herning, er medlem af styregruppen for digitale retsmøder. Han siger: "Jeg

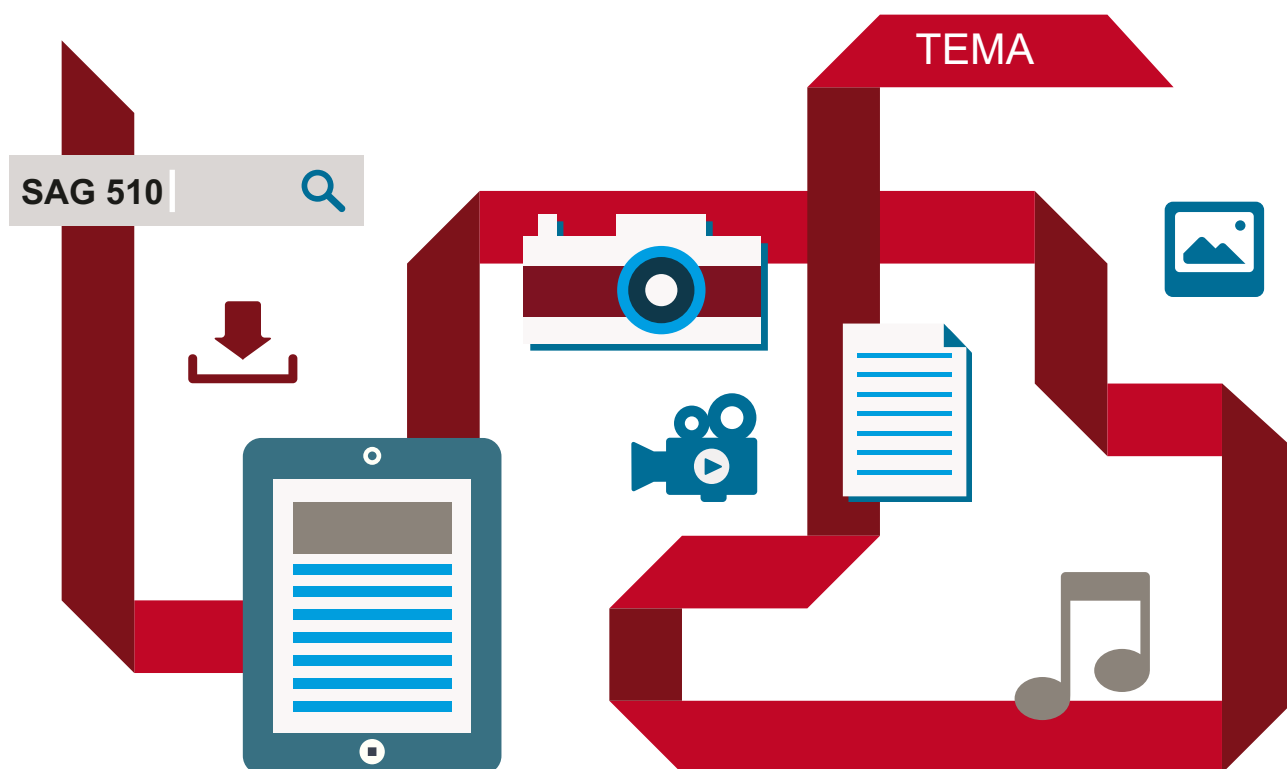
ser det som en klar forbedring af kvaliteten, at vi nu langt bedre kan give tilhørere adgang til at se det materiale, vi arbejder med."

Under en digital hovedforhandling kan dommere, anklagere og advokater nemmere søge i materialet og finde rundt i sagen, ligesom de kan markere og skrive digitale noter til eget brug.

Alt i alt betyder en øget digitalisering af hovedforhandlingerne en mere smidig og effektiv afvikling. Det forventes, at 5.000-6.000 sager årligt vil være omfattet af aftalen.

Formålet med samarbejdsaftalen er desuden at lade så mange som muligt opnå erfaringer med fremtidens måde at arbejde på i den digitale straffesagskæde.

Christian Wenzel, dommer i Retten i Holbæk, og leder af projektet digitale retsmøder, fortæller om de foreløbige erfaringer: "Evalueringen af projektet digitale retsmøder viser blandt andet, at jo mere praktisk erfaring, man opnår med at behandle digitale straffesager, jo mere stiger brugerens tilfredshed."



DEN REVIDEREREDE BERAMMELSES- SKABELON

Et af de områder, hvor samarbejdet er blevet understøttet af konkrete værktøjer, er omkring berammelser af straffesager i byretterne. Ved at sikre den bedst mulige anvendelse af ressourcer og kapacitet kan man opnå et mere jævnt sagsflow både ved retten og anklagemyndigheden og undgå, at der opstår sagsbunker. Retterne berammer og forkynder i sagerne. Men en bedre koordinering mellem retterne og den lokale anklagemyndighed er en af de faktorer, der er med til at sænke gennemløbstiden på straffesagerne.

Af journalist Dorthe Studsgarth

Berammelseskabelonen blev implementeret i august 2016 og er i januar 2018 kommet i en revideret udgave, som er udarbejdet på baggrund af retternes og anklagemyndighedens erfaringer med den oprindelige skabelon.

Eksempler på nye tiltag i skabelonen:

- Det præciseres, at en sag skal være klar til berømmelse, når den modtages i retten.
- Der lægges op til anvendelse af telefoniske berømmelsesmøder i sager, der strækker sig over flere dage.
- Der skal vægtes tid og ressourcer til sager vedrørende vold, voldtægt og våben, som har særligt høj prioritet i henhold til de politisk fastsatte målsætninger. Undtagelsesvis kan det være umuligt at beramme en sådan type sag inden for fristen og inden for aftalens rammer. I sådan et tilfælde skal den pågældende sag søges berømmet uden for berømmelsesaftalen efter særskilt aftale med anklagemyndigheden, således at de politiske målsætninger kan nås.
- Den enkelte ret skal orientere andre retter om faste berømmelsesdage, som ikke skal anvendes. På den måde kan anklagerressourcerne udnyttes af en anden ret.
- Behandling af tillægsforhold er reguleret i aftalen.

For at sikre en optimal udnyttelse af ressourcerne skal der være en løbende dialog og udveksling af informationer mellem retten og anklagemyndigheden. Der skal både udveksles relevant kalender- og ressourceinformation om forhold af betydning



Chefanklager Henriette Rosenborg Larsen, Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi

TEMA

for berømmelsen og om afviklingen af straffesager ved retten. Derfor iværksættes der en model med udveksling af data, som skal anvendes i den løbende lokale dialog om berømmelse. Formålet er at synliggøre kapaciteten og at understøtte driftsstyringen ved berømmelse af straffesager.

Alle retter og lokale anklagemyndigheder forventes at have indgået en berømmelsesaftale, eller at have revideret deres nuværende berømmelsesaftale, inden udgangen af 1. kvartal 2018.

At kæmpe på samme hold

"Vi skal byde positivt ind i den straffesagskæde, som vi alle er en del af, af hensyn til borgeren i den anden ende," siger chefanklager i Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi Henriette Rosenberg Larsen.

Her har man i mange år haft berømmelsesaftaler med retterne om at udnytte de anklagedage, der er til rådighed, bedst muligt, og særligt siden 2012 er der kontinuerligt blevet arbejdet med at optimere aftalerne.

"Opgaven med at fordele anklagernes tid ligger på få hænder, og vi har en meget tæt – og naturligvis til tider svær – dialog. I øjeblikket gælder det særligt sagerne om vold, voldtægt og våben, som har et betydeligt politisk fokus og derfor lægger et øget pres på berømmelserne. Fordelen er, at vi kender hinanden, og hvis der opstår flaskehalse eller andre problemer, så gør kendskabet det langt nemmere at samarbejde om en løsning."

Jobbytte

Og det med at kende hinanden og hinandens arbejdsbetingelser



Byretspræsident Christian Schou, Retten i Holstebro. Foto: Kristian Brasen



Byretspræsident Alex Elisiussen, Retten i Næstved. Foto: Kristian Brasen

og -procedurer er noget man også dyrker udenfor berammelseskabelonen i Sydsjælland og Lolland-Falster. Her har man lavet jobbytte i form af inspirationsbesøg med retterne, hvor de administrative medarbejdere har været på besøg eller haft kortere ophold hos hinanden for at se, hvordan tingene foregår i de andre led. Rettens medarbejdere har fx kunne erfare, at de journalnumre og informationer, de møjsommeligt har lagt ind i overskriften på en datafølgeseddel, slet ikke kom med, når den blev modtaget i anklagemyndigheden. Dermed var der nogle misforståelser, der blev rettet.

”Vi skal byde positivt ind i den straffesagskæde, som vi alle er en del af af hensyn til borgeren i den anden ende.”

Henriette Rosenborg Hansen, chefanklager i
Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi.

”Det er vigtigt, at vi udrydder myter og forbedrer samarbejdet, så vi undgår at ligge i hver sin skyttegrav. Vi må kæmpe på samme hold for at få sagsgennemløbstiden ned med respekt for hinanden, de ressourcer, vi hver især har, og de opgaver, vi nu engang er tildelt i straffesagskæden. Og når nu de elektroniske systemer ikke taler sammen på tværs, og der er lange udsigter til, at de kommer til at gøre det, så må vi mennesker sørge for at gøre det hele vejen ned igennem systemerne,” siger Henriette Rosenborg Larsen.

”Tid er for sagens parter, især forurettede, også et kvalitetsparameter i sig selv, og lang sagsbehandlingstid fører heller ikke nødvendigvis til en bedre afgørelse. Det handler om at få rigtige afgørelser i rette tid.”

Christian Schou, retspræsident ved Retten i Holstebro.

Tid som kvalitetsparameter

En af dem, der har siddet med i den arbejdsgruppe, som har udviklet berammelseskabelonen, er Christian Schou, byretspræsident ved Retten i Holstebro. Her har man i flere år samarbejdet med den lokale anklagemyndighed om at afpasse det antal anklagere, som retten kan trække på, således at både retten og anklagemyndigheden kan nå sine mål. Det er en grundlæggende del af en berammelsesaftale på den ene side, at der afsættes tilstrækkelig mange anklagere og på den anden side, at retterne så vidt muligt anvender anklagerne på hele dage. Christian Schou har også et ekstra perspektiv på berammelsesaftalen, idet han var anklager før politi- og domstolsreformen.

”Dengang var der flere retter og politistationer og dermed kortere afstande imellem dem. Hvis en sag blev aflyst, eller man kun havde en lille sag en dag, så gik man bare hjem igen på politistationen og arbejdede videre. Derfor var der ikke nødvendigvis spildtid for anklageren, hvis en sag blev aflyst, eller den sluttede tidligt på dagen. I dag er afstandene og dermed transporttiden mellem retterne større, så også af den grund er det vigtigt at samle sagerne for anklagerne, så de så vidt muligt kan møde hele dage i retterne.”

Christian Schou forklarer, at der i dag er et større fokus på, hvordan ressourcerne anvendes end tidligere:

”Alle har fokus på optimering, forbedring, smidighed og samarbejde. Det er vigtigt for retterne altid at tage sig den tid, som er nødvendig for at komme til den rigtige afgørelse. Men tid er for sagens parter, især forurettede, også et kvalitetsparameter i sig selv, og lang sagsbehandlingstid fører heller ikke nødvendigvis til en bedre afgørelse. Det handler om at få rigtige afgørelser i rette tid.”

Atlantehavsølger

Kåre Skjæveland er chefanklager i Midt- og Vestjyllands Politi og forklarer, at for anklagemyndigheden er det vigtigt at kunne sikre en ”stabil sagsproduktion.”

”Det gælder om, at vores tid udnyttes optimalt, og at vi fordeler anklagerens tid jævnt mellem at være i retten og at forbedre og producere sagerne. På den måde sikrer vi gennemløb, så vi undgår at ophobe bunker af sager, der enten venter på at komme for retten eller at blive produceret.”

Politikredsen råder over 35 anklagere, 32 jurister og tre politianklagere, som skal producere 6-8.000 årlige sager til retterne i Viborg, Herning og Holstebro (inkl. afdelingen i Thisted)

”Sådan en berammelsesaftale medfører, at vi og retterne undgår at blive ramt af noget, der ligner en atlantehavsølge af sager i et af leddene. Dermed afværger vi, at søsygen spreder sig gennem hele systemet. Stabilitet er nøgleordet.”

Vi undgår at blive ramt af noget, der ligner en atlantehavsølge af sager i et af leddene.”

Kåre Skjæveland, chefanklager i
Midt- og Vestjyllands Politi.

Dialog og respekt

I Næstved sidder byretspræsidenten Alex Elisiussen og har benyttet en berammelseskabelon i flere år. Han hørte om ideen fra Holstebro, og indførte den i sin egen ret, og han synes, det er sådan en god ide, at den nu er skrevet ned og udvidet med tal og data.

”Men det vigtige er ikke skabelonen i sig selv, den er bare et redskab,” siger han. ”Det er dialogen, der er vigtig. Det gælder

om at få etableret et godt samarbejde og så forhandle og aftale fordelingen og på den måde sørge for at få det hele til at glide.”

Alex Elisiussen fremhæver elementet i den udvidede skabelon, hvor man udveksler statistik, som særlig godt i forbindelse med planlægning af berømmelserne.

”Det gælder om at få etableret et godt samarbejde og så forhandle og aftale fordelingen og sørge for at få det hele til at glide.”

Alex Elisiussen, retspræsident ved Retten i Næstved.

”Vi kan se, hvad der er i vente til os, når vi har adgang til politiets statistik over sager, der kommer ind, og så kan vi planlægge efter det.”

”Der er masser af andre faktorer, der kan være med til at give lang gennemløbstid, som fx vidner, der ikke dukker op, eller anklagede, der melder sig syge. Men det er vigtigt også at få lavet en god fordeling af anklagedagene. Set fra retternes side handler det om, at vi får så mange anklagedage som muligt, for hvis anklagerne i stedet bruger tiden på at producere flere sager, stiger berømmelsestiden. Det er om at finde balancen.”

Det bliver et ja fra retspræsidenten, hvis man spørger, om han vil anbefale andre retter at gå videre med den udvidede berømmelseskabelon.

”Det vil være en stor forandring for retter, der ikke har haft samarbejdet omkring en berømmelseskabelon før, at indføre en central, ensartet fordeling og at skulle udveksle data og statistik, som vi har gjort i mange år. Men det giver altså en respekt for hinandens problemer og et godt samarbejde, som er med til at få straffesagerne gennem kæden i et stabilt tempo.”

ANDRE PROJEKTER

Af journalist Dorthe Studsgarth

Anklagemyndigheden

Mappen med domme og oplysninger om personlige forhold, der følger den enkelte i retssystemet, ligger i øjeblikket på papir. Det medfører eksempelvis, at den ikke kan tilgås fra flere myndigheder på én gang.

Derfor har indførelsen af en digital udgave, en såkaldt digital særakt, høj prioritet i Justitsministeriet og er desuden et krav fra anklagemyndigheden. Anklagemyndigheden er netop nu i gang med at planlægge lanceringen af den første digitale særakt medio 2020. Digitaliseringen af særakterne forventes at kunne give mere effektive sagsgange, foruden at det bliver nemmere og hurtigere at opdatere og udveksle oplysninger. For brugerne handler det især om at have let og digital adgang til ajourførte og komplette versioner af informationerne.

Kriminalforsorgen

I løbet af 2018 etablerer Kriminalforsorgen en digital borgerplatform, blandt andet med en digital udgave af den blanket, der bruges til ansøgning om afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke. Tiltaget er besluttet på baggrund af en tværgående analyse af straffesagsskæden og de initiativer, der efterfølgende er igangsat af Toplederforum. Den digitale ansøgning skal gøre det lettere og smidigere for den dømtede at ansøge om at komme til at afsoning med fodlænke. Initiativet forventes at være med til at nedbringe antallet af dage, der går fra dom til ansøgning og dermed afsoning.

For at spare sagsdage i fuldbyrdesprocessen har Kriminalforsorgen besluttet at gennemføre en række ændringer på området for afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke. Fx skal fristen for at søge om afsoning af fængselsstraffen med fodlænke nedsættes fra 14 dage til syv dage, hvilket svarer til fristen i sager om vold, voldtægt og våben.

Desuden iværksætter Kriminalforsorgen 11 konkrete tiltag med det formål at nedbringe udeblivelsesprocenten for afsoning blandt de fængselsdømte.

TEMA

Politiske Initiativer

Udover de tiltag, der er i gang hos myndighederne i straffesagskæden for at få nedbragt sagsbehandlingstiden, har justitsminister Søren Pape Poulsen i januar 2018 varslet en række initiativer. Justitsministeren forventer i marts måned at fremsætte et lovforslag om de initiativer, som kræver lovændring.

Initiativerne er:

- Fremover kan en sigtet kun vælge en forsvarer med tid i kalenderen. I dag bliver retssager ofte unødigt forlænget, fordi forsvareren ikke har tid til at møde i retten.
- Hvis man skifter forsvarer undervejs i en retssag, må det ikke forsinke sagen. Derudover får den nye forsvarer ikke vederlag for merarbejde, som skyldes forsvarerskiftet.
- Retten skal hurtigere fastlægge en dato for retsmødet. Retten skal også i højere grad tage højde for, hvor travlt en forsvarer har, inden retten giver vedkommende en sag.

- Fremover skal sigtede, som ikke møder op i retten, med det samme betale sagsomkostningerne, hvis retsmødet udsættes.
- Politiets indsats skal styrkes, så politiet i højere grad sørger for, at en sigtet, som udebliver, er til stede ved retsmødet, så der kan afsiges dom i sagen.
- I fængselsvæsnet sættes ind over for de personer, som ikke møder op for at afsone deres straf. De skal efterlyses og findes.
- Det skal hurtigere afklares, om en dømt person kan få tilladelse til at afsone med fodlænke, og dømte, som skal afsone med fodlænke, skal hurtigere i gang med at afsone.
- Der skal etableres øget synlighed om sagsbehandlingstider i straffesager, så myndighederne kan sætte målet ind over for årsager til lange sagsbehandlingstider.

ALLEREDE GENNEMFØRTE INDSATSER

Hvert enkelt initiativ beskrives yderligere i tema-artiklerne.

- Straffepost (sende og modtage data digitalt)
- Afsendelsesmotor (sende og modtage data digitalt)
- Datafølgerseddel (sende og modtage data digitalt)
- Brug af krypteret USB ved store datamængder
- Ny lægeattest og vejledning til lægerne (dokumentation af lovligt forfald)
- Forkyndelse i straffesager samlet ved domstolene
- Forkyndelser i udlandet i straffesager samlet ved domstolene
- Forenklet digital forkyndelse (Digital Post og e-Boks benyttes til indkaldelser og behandling udløser automatisk retursvar)
- Telefonforkyndelse
- SMS-påmindelser i forbindelse med retsmøder
- Videregivelse af telefonnumre (aftale mellem politi, anklagemyndighed, domstole og kriminalforsorg)
- En arbejdsgang for oprettelse, berømmelse og forkyndelse
- Berømmelseskabelon 2016 (optimerer samarbejde mellem anklagemyndighed og domstol)
- Revideret berømmelseskabelon 2018
- Samarbejdsaftale om digital hovedforhandling i straffesager 2017

INDSATSER PÅ VEJ

Hvert enkelt initiativ beskrives yderligere i tema-artiklerne.

- Ensartede data vedrørende sager om vold, voldtægt og våben
- Digital særakt (Anklagemyndigheden arbejder med at digitalisere personmapper)
- Digital borgerplatform (Kriminalforsorgens tilbud om digital ansøgning om afsoning på bopæl)
- 11 konkrete tiltag i Kriminalforsorgen skal nedbringe udeblivelsesprocenten for afsoning
- Hurtigere fuldbyrdelsesproces
- Bødesagsprocessen optimeres

Initiativer i regeringens udspil "Hurtigere vej fra forbrydelse til fængsel":

- En sigtet kan kun vælge en forsvarer med tid i kalenderen
- Forsvarerskifte undervejs må ikke forsinke sagen
- Hurtigere berømmelse af sager
- Sagsomkostninger skal betales af sigtede, som ikke møder op i retten
- Politiets indsats med at hente sigtede, som udebliver, skal styrkes
- Afsone, som ikke møder op, skal efterlyses og findes
- Hurtigere afklaring af, om afsoning kan ske på bopæl
- Øget synlighed om sagsbehandlingstider i straffesager



Højesteretsdommer Jens Peter Christensen / Foto: Majbritt Nielsen og Thomas Haugsted

SYV ÅR MED DOMSTOLSSTYRELSEN

TILBAGEBLIK

Af højesteretsdommer Jens Peter Christensen

Efter syv år som formand for Domstolsstyrelsens bestyrelse har jeg valgt at takke af. Styrelsens direktør Charlotte Münter besluttede kort før jul, at hun ikke ønsker at forlænge sin åremålskontrakt, når den løber ud den 1. juni i år. Bestyrelsen havde særdeles gerne set, at kontrakten var blevet forlænget, men måtte jo tage beslutningen til efterretning. Min egen beskikkelse som Højesterets repræsentant i bestyrelsen ville udløbe med udgangen af 2018, og jeg har så fundet, at det nok kunne være

godt, hvis en ny repræsentant for Højesteret kommer ind og kan deltage i rekrutteringen af styrelsens nye direktør. Alt har sin tid.

Min beslutning har givet mig anledning til at fundere lidt over domstolene og Domstolsstyrelsens og bestyrelsens virke. I fortid, nutid og fremtid.

Min beslutning har givet mig anledning til at fundere lidt over domstolene og Domstolsstyrelsens og bestyrelsens virke. I fortid, nutid og fremtid.

Jens Peter Christensen, højesteretsdommer.

Ikke forelsket

Hvad angår fortiden var jeg i hvert fald ikke på forhånd dybt forelsket i Domstolsstyrelsen. I en artikel, som jeg var inviteret til at skrive til styrelsens blad "Danmarks Domstole" (forgængeren for "Retten Rundt") i anledning af styrelsens 5-års jubilæum i 2004, skrev jeg, der dengang var en fri professor, at "realiteten er, at Domstolsstyrelsen i kraft af sin forankring i dommerstanden og deraf følgende legitimitet har haft bedre muligheder for at gennemføre forandringer og indføre moderne forvaltningspolitiske tiltag som økonomistyring, ledelsesudvikling, ressourcestyring, brugerundersøgelser, produktivitetmålinger mv., end den tidligere Domstolsafdeling i Justitsministeriet havde. De ministerielle forsøg på tugt er blevet afløst af effektiv selvtugt."

Sprogbrug

Og professoren var heller ikke så meget for Domstolsstyrelsens sprogbrug. I hvert fald skrev han herom, at "for den, der er allergisk over for tidens omsiggribende management- og ledelseskursusprog, er der alle muligheder for alvorlige anfald: Der bydes på visioner og værdigrundlag, handlingsplaner, kvalitets-sikring, kompetenceudvikling, omstillings- og forandringsparathed, videndeling, kommunikationspolitik, ja sågar "livsfasepolitik"! Trøst må man vel søge i, at der angiveligt er iværksat en "sprogpolitik".

Og så konkluderede professoren i øvrigt for så vidt angik fremtiden, at "for Domstolsstyrelsen bliver kunsten at sikre et effektivt domstolssystem, uden derved at underminere den helt særlige kvalitets- og grundighedskultur, der præger domstolene. Og uden at den dømmende magts uafhængighed – der i Grundloven ikke er tillagt domstolene, men den enkelte dommer – kommer til at lide skade".

I hvert fald det sidste var der fornuft i.

Overordnet bestyrelse

I loven om Domstolsstyrelsen står der, at styrelsens opgave er, at "varetage domstolenes bevillingsmæssige og administrative forhold". Bestyrelsens kompetence er efter loven altomfattende: "Bestyrelsen træffer beslutning i alle spørgsmål, som er af

væsentlig betydning", hedder det i loven. Hvad der er "væsentligt", bestemmer bestyrelsen selv. Men det er selvfølgelig ikke meningen, at bestyrelsen skal beskæftige sig med alle mulige detaljer. Og det ville i øvrigt heller aldrig gå godt. Bestyrelsen holder seks møder om året af 3-4 timers varighed og et 2-dages seminar, mens der i styrelsen er mere end 90 heltidsansatte. Det er selvsagt styrelsen med direktøren i spidsen, der må stå for den daglige drift.

I praksis bliver bestyrelsens rolle først og fremmest at have hånd i hanke med, at der er orden i sagerne, og så i øvrigt beskæftige sig med de mere overordnede og principielle spørgsmål. Som regel er bestyrelsens beslutninger herom blevet grundigt forberedt i styrelsen i et tæt samspil med ofte mange aktører både indenfor og udenfor domstolssystemet. Indenfor i form af alle mulige arbejdsgrupper, præsidentkredsen, hovedsamarbejdsudvalg, Dommerforeningen og øvrige personaleorganisationer. Udenfor i form af Justitsministeriet, Finansministeriet, advokatororganisationer og andre ressortministerier m.fl.

Byzantinsk

Beslutningsstrukturen kan bedst betegnes som byzantinsk. Og hvis man ikke kan lide det ord – der udover betydningen "kompliceret, indviklet og uoverskuelig" ifølge ordbogen også har (bi)betydningen "præget af indviklede intriger" – kan man vælge ord som "kalejdoskopisk, broget, mangesidet, kompleks". Der er en del muligheder. Det korte af det lange er, at bestyrelsen ikke sidder og træffer beslutninger af egen magtfuldkommenhed eller udsteder dekretter ud i den blå luft. Det siger selvsagt sig selv, men jeg tror alligevel godt, man kan sige, at det for netop Domstolsstyrelsens bestyrelse i særlig grad er en realitet. Bestyrelsen er sammensat med otte domstolsrepræsentanter (en dommer fra Højesteret, to fra landsretterne og to fra byretterne, en repræsentant for det øvrige juridiske personale og to for det administrative personale). Hertil kommer så tre "eksterne" (en repræsentant for Advokatrådet og to medlemmer med særlig ledelsesmæssig og samfundsmæssig indsigt). Bestyrelsesarbejdet, som jeg har oplevet det, har altid foregået i en fordragelig og seriøs, men også uhøjtidelig og ofte humoristisk atmosfære. Man lytter til hinanden og finder frem til en fælles opfattelse.

Økonomi

Et gennemgående tema på hvert eneste bestyrelsesmøde er spørgsmålet om økonomi. På bestyrelsens møde i december vedtages budgettet for det kommende år, og ved alle bestyrelsesmøder i løbet af året afrapporteres der om det bevillingsmæssige forbrug, og der træffes beslutninger om små og større omprioriteringer. Og økonomi er også et gennemgående tema i de fleste af de øvrige spørgsmål, bestyrelsen beskæftiger sig med. For alt koster penge, og selv ved domstolene er det sådan, at en krone kun kan bruges én gang. Heldigvis har styrelsen altid haft fuldstændigt styr på pengene. Det eneste,

Foto: Michael Daugaard



styrelsen mangler, er en seddeltrykke. Men så langt rækker domstolenes uafhængighed desværre ikke. Til syvende og sidst er det Finansministeriet og finansloven, der sætter grænserne for den økonomiske formåen. Heldigvis lykkedes det i 2014 for første gang at få en flerårsaftale for domstolenes økonomi for de fire år fra 2015 og frem til og med 2018. Det har givet ro gennem et flerårigt overblik og har givet mulighed for en optimal anvendelse af de samlede ressourcer.

Sikkerheden

Men bedst som man tror, at alt ånder ro og fred, sker der så alligevel noget uforudset. Sådan var det med sikkerheden. Vi havde drøftet sikkerhed ved domstolene i nogen tid, men skuddrabet i Københavns Byret i efteråret 2014 ændrede pludselig dagsordenen. Den midlertidige forsøgsordning med fast adgangskontrol ved fem byretter blev iværksat, og der er sidenhen etableret en egentlig sikkerhedsorganisation, ligesom der er taget en række yderligere initiativer (videoovervågning, alarmknapper mv.), og alle bygninger er netop blevet risikovurderet. I efteråret 2014 blev vi i dagene lige efter skuddrabet af politikerne nærmest stillet i udsigt, at pengekassen stod på vid gab. Men da det kom til stykket, og nyhedens interesse havde lagt sig, var kassen lukket, og sikkerhedsinitiativerne er siden blevet finansieret af domstolenes egen opsparing.

Alle internationale undersøgelser viser, at de danske domstole ligger helt i top, når det gælder kvalitet, effektivitet og uafhængighed. Og som det vigtigste af alt: Når det gælder befolkningens tillid.

Jens Peter Christensen, højesteretsdommer.

Digitalisering

I tillæg til økonomien har spørgsmålet om it og digitalisering været det mest gennemgående ved de seneste års bestyrelsesmøder. It og digitalisering har været et smertensbarn for bestyrelsen gennem mere end et årti, og tilbage i 2013 var vi i bestyrelsen på nippet til at kassere det Civilsystem, der forelå mere eller mindre halvt udviklet. Det giver sig selv, at bestyrelsens medlemmer ikke er it-fageksperter og heller ikke gør klogt i at forsøge at få det til at se sådan ud. Så uafhængige rådgivere, indenlands som udenlands, blev konsulteret, og efter de afgivne råd traf bestyrelsen beslutning om, at der skulle arbejdes videre på grundlag af det allerede udviklede system, men med en væsentlig ændret dagsorden. Charlotte Münter havde heldigvis en solid baggrund fra direktørposten i Digitaliseringsstyrelsen, og det lykkedes hende og styrelsen at få den hældende skude rettet op. I det forgangne efterår er Civilsystemet blevet rullet ud

med godt resultat. Der er utvivlsomt tale om den største og væsentligste ændring af understøttelsen af retternes arbejde, der nogensinde har fundet sted ved domstolene. Vi er på vej mod digital sagsbehandling – og det er godt for både borgerne og os selv. Selv om en del af os fortsat elsker papir. Men vi skal finde den rigtige måde at gribe det an på og bl.a. holde balancen i retsmøderne, så dommerne ikke kommer til at forsvinde bag skærmene.

Fremtiden

Opgaven bliver også fremover at sikre et effektivt domstolsystem, uden at domstolenes helt særlige kvalitets- og grundighedskultur undermineres. Der vil helt sikkert fortsat være pres fra de bevilgende myndigheder, og deres kærlighed til bevillingsmæssige grønthøstere ruster formentlig ikke foreløbig. Digitaliseringen er heller ikke noget, der stopper, når Civilsystemet er kørt ind. Den vil fortsat trænge sig på ved domstolene som i samfundet i øvrigt. Samtidig vil faldende sagstilgang og politiske diskussioner om udvalgte sagsområder som f.eks. om, hvor de familieretlige sager bedst behandles, rejse vigtige spørgsmål om, hvad domstolenes rette opgave er, og hvordan adgangen til domstolene bedst sikres.

Men heldigvis kan domstolene gå ind i fremtiden med løftet halespids. Alle internationale undersøgelser viser, at de danske domstole ligger helt i top, når det gælder kvalitet, effektivitet og uafhængighed. Og som det vigtigste af alt: Når det gælder befolkningens tillid.

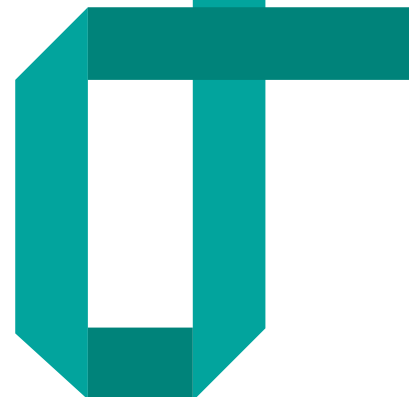
Medierne

Med domstolene er det lidt som med folkekirken. Vi har ikke en pave, der som hos katolikkerne tegner butikken og kan udtale sig på alles vegne i alle anliggender. Domstolene deltager ikke som debattør i den almindelige retspolitiske tummel og debat fra dag til dag. Vi skal være åbne om vores arbejde og dygtige til at informere om, hvad vi laver. Men det er efter min mening godt, at domstolene i øvrigt har en tilbagetrukket position i medierne, for det er utvivlsomt en meget væsentlig del af baggrunden for befolkningens tillid.

Ikke så ringe endda

Jeg er selv kommet til domstolssystemet og den juridiske verden i en ret sen alder. Først som 35-årig blev jeg jurist. Og først som 43-årig trådte jeg ind i en retssal første gang. Som konstitueret dommer i Vestre Landsret. Uden at det skal være en overhåndtagende hyldestsang, må jeg sige, at jeg fra første færd har været imponeret af det engagement og den grundighed, der præger danske dommeres arbejde. Og det er ikke kun dommerne. Alle ansatte ved domstolene sætter en ære i at gøre deres bedste og holde orden i sagerne. Det kan vi ved domstolene godt være stolte af – og hvis man er jyde og ikke synes om alt for store ord, kan man nøjes med at sige, at det alt sammen ikke er så ringe endda.

TÆNK GERNE LIDT "UD AF BOKSEN" OG FÅ GANG I DIALOGEN



Efter et års orlov med en afstikker som advokat er Lotte Wetterling snart tilbage i dommersædet som vicepræsident i Sø- og Handelsretten. Nu med flere erfaringer fra den anden side af bordet og med gode råd til et øget samarbejde mellem advokater og dommere. Ikke mindst til gavn for brugerne.

Af journalist Trine Baadsgaard / Foto: Mikkel Adsbøl

Det er en alsidig karriere i juraens tjeneste Lotte Wetterling kan fremvise her lidt mere end halvvejs i arbejdslivet: Justitsministeriets departement, klassisk advokat, virksomhedsadvokat, dommer i byretten, i landsretten, i Sø- og Handelsretten, klassisk advokat igen (et års orlov) og nu altså snart atter vicepræsident i Sø- og Handelsretten. Og det er selvfølgelig ikke tilfældigt:

"Jeg er et nysgerrigt væsen, og jeg har altid været interesseret i udvikling. Jeg er samtidig meget glad for mit fag, men er også bevidst om, at der er mange måder at praktisere det på. Mine forskellige arbejds erfaringer har været en god måde at få øget indsigt i, hvordan verden ser ud fra brugernes side," siger Lotte Wetterling.

Nu, kort før hun atter sætter sig i dommersædet, har hun haft tid til tanker om, hvordan samarbejdet mellem dommere og advokater kan fremmes. Med det klare fokus, at det skal være til gavn for brugerne og dermed også for retssystemet som helhed.

Dommerens ord har magt

"Dommere nyder stor respekt, og vores ord bliver læst og fortolket med forstørrelsesglas. Det glemmer man måske lidt som

dommer, men jeg kunne især se det som modtager af e-mails, breve og retsbøger på advokatkontoret, hvor dommerens valg af ord tages meget bogstaveligt – også selv om det måske nogen gange bare var et standardbrev. Det er vigtigt, at vi dommere er opmærksomme på, hvordan andre opfatter os og vores ord, og at vi også selv inviterer til at samarbejde. Ellers er det ikke sikkert, det kommer i stand. Tit holder advokater sig nemlig - af mange gode grunde - tilbage fra at stille spørgsmål ved dommerens procesledelse," siger hun og fortsætter:

"Advokaterne har travlt, og jeg oplever nogle gange, at de ikke har fået talt sammen før et telefonmøde. Så kan jeg godt finde på at sige til dem, at den dialog skulle de være startet på, før jeg blev inddraget."

Lotte Wetterling, vicepræsident i Sø- og Handelsretten igen pr. 1. maj 2018



”Alle dommere er forskellige og gør deres bedste på hver sin måde. Det skal der være plads til. Min pointe er bare, at vi som dommere sagtens kan træde lidt mere i karakter uden at komme til at genere advokaterne. De fleste advokater kan tværtimod godt lide, at en dommer tager fat i procesledelsen og stiller tydelige krav. Når dommeren siger noget, lytter advokaterne faktisk og kommer måske også selv på nye tanker. Ellers gør de tit bare, som de plejer, og kan komme til at køre videre i et spor, der viser sig alligevel ikke at passe til den konkrete situation. Set fra advokatside kan dommere altså godt tillade sig at være ret aktive, men de skal dog selvfølgelig holde sig inden for rammerne af retsplejelovens grundlæggende regler om habilitet, materiel procesledelse og partsautonomi/forhandlingsprincippet,” siger hun.

En stor del af samarbejdet er formaliseret og beskrevet i retsplejeloven, men Lotte Wetterling mener, at man godt kan supplere det i praksis, og giver følgende eksempel:

”Min erfaring er, at hvis man tager sig tid til at holde nogle velforberejdede telefonretsmøder og eventuelt også fysiske retsmøder, så kan advokaterne med dommerens bistand opnå en mere koncentreret og effektiv proces, både under forberedelsen og ved selve hovedforhandlingen”.

Af samme grund kan hun godt finde på at stille krav om, at advokaterne skal have talt sammen inden et møde og finde frem til, hvad det er for spørgsmål og uenigheder, hun som dommer mere specifikt skal tage stilling til, og så sende et fælles afstemt oplæg et par dage før mødet. ”Advokaterne har travlt, og jeg oplever nogle gange, at de ikke har fået talt sammen før et telefonmøde. Så kan jeg godt finde på at sige til dem, at den dialog skulle de være startet på, før jeg blev inddraget, og så bede dem om at tale videre uden mig og efterfølgende sende mig et afstemt oplæg for et nyt telefonmøde. Ofte har jeg dog allerede på forhånd skrevet til dem med en tydelig opfordring til indbyrdes dialog og til at sende et specificeret og fælles afstemt oplæg til retten før mødet,” siger hun.

”Et øget og proaktivt samarbejde mellem dommere og advokater kommer alle til gode. Det er vigtigt, at sagen undervejs ikke kommer til at gå i tomgang på spørgsmål, der er uvæsentlige, og som demotiverer og koster dyrt i tid og penge.”

Lotte Wetterling, vicepræsident i
Sø- og Handelsretten igen pr. 1. maj 2018

Direkte og uformelle løsninger

Dommerne kan ifølge Lotte Wetterling også med fordel have øje for, at de med ganske enkle og lavpraktiske virkemidler kan bidrage til at hjælpe advokaterne videre i processen.

”Det kan være, at man i et telefonmøde aftaler, at dommeren skriver en tydelig tilkendegivelse i retsbogen om et emne, der har været drøftet, fx et processuelt spørgsmål. På den måde kan det være lettere for advokaten at komme tilbage til klienten og fortælle, at spørgsmålet har været drøftet, men at dommeren ikke var enig,” siger hun og fortsætter:

”Advokaten kan have et helt legitimt behov for at vise klienten, at et ønske eller synspunkt er blevet fremsat i sagen, men at retten har en anden opfattelse af spørgsmålet, som advokaten så kan anbefale klienten at acceptere.”

Hun mener, at sådanne mere direkte og uformelle løsninger af processuelle tvister kan spare parterne for omfattende processkrifter og måske også yderligere retsmøder og dermed både omkostninger og tid.

”Som dommer er det vigtigt at forstå og vise hensyn til advokaternes relation til klienten,” siger hun.

Lotte Wetterling er i det hele taget optaget af, at både dommere og advokater prøver at tænke lidt ”ud af boksen” og arbejder sammen om at skabe en god proces, især med brugerne for øje:

”Et øget og proaktivt samarbejde mellem dommere og advokater kommer alle til gode. Det er vigtigt, at sagen undervejs ikke kommer til at gå i tomgang på spørgsmål, der er uvæsentlige, og som demotiverer og koster dyrt i tid og penge,” siger hun.

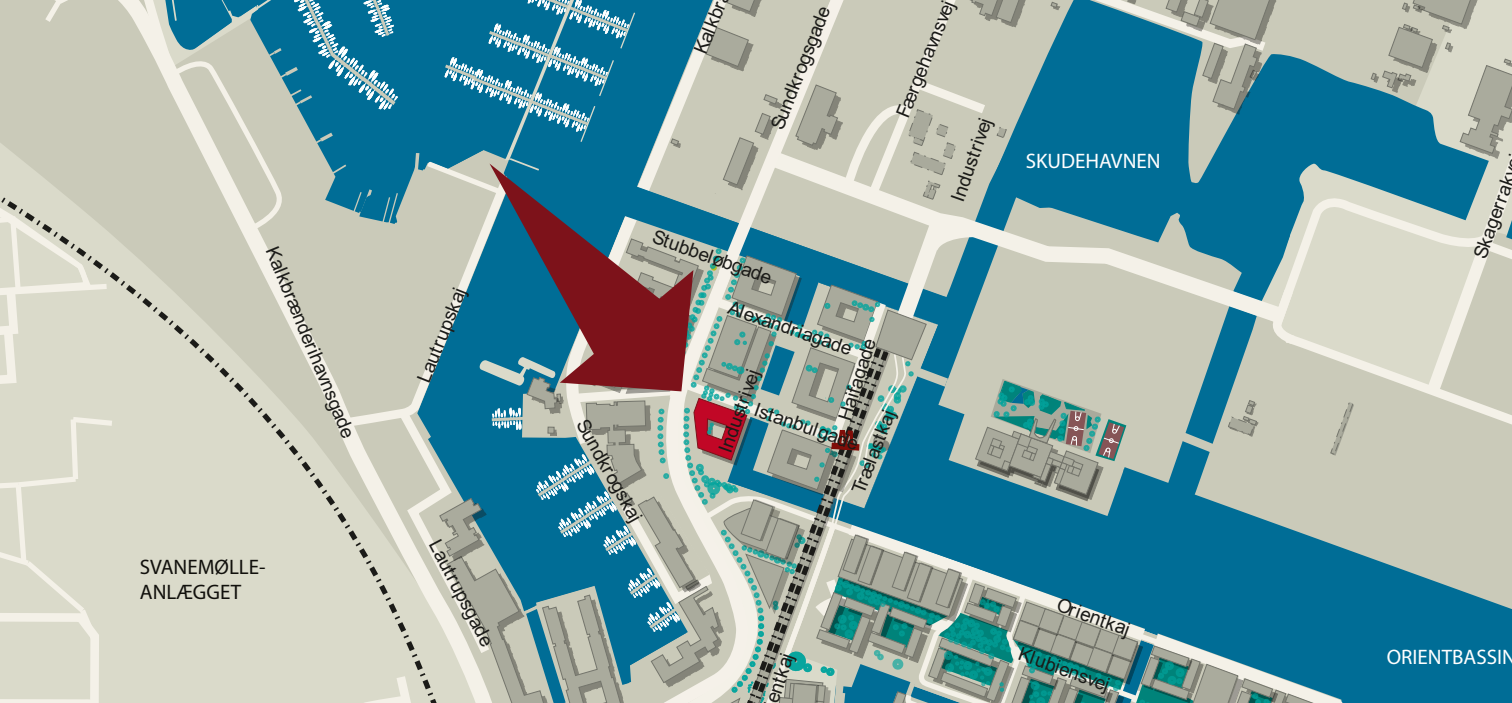
Giver vanen mening?

”Når sagerne glider lettere for os professionelle, har det også stor betydning for parterne. Det kan både gå hurtigere og give bedre resultater. En god og aktiv proces kan måske åbne op for forlig, eller i den sidste ende føre til, at rettens afgørelse og begrundelse allerede i første instans bliver så fyldestgørende, at også taberen kan leve med resultatet, og man dermed kan undgå en ankesag, der koster ekstra tid og penge.”

Det er ifølge Lotte Wetterling centralt, at både dommere og advokater giver sig tid til kritisk at overveje, om de vante fremgangsmåder nu også giver mening i den konkrete sag. Eller om der kan tænkes nye og bedre måder at gribe denne sag an på.

”Det forudsætter, at man er villig til at give lidt slip og tænke i alternative løsninger. At man stopper op og reflekterer og prøver at leve sig ind i parternes praktiske virkelighed, og hvad der er på spil for dem og advokaterne. At man er åben og tager sig tid til at tænke kreativt.”

Lotte Wetterling glæder sig til den 1. maj atter at sætte sig i dommersædet. ”Det var rigtig spændende og lærerigt at opleve advokatverdenen for en tid (igen). Men jeg blev også bekræftet i, at jeg bare trives allerbedst i rollen og arbejdet som dommer. Det er et meget privilegeret arbejde, hvor man i høj grad kan holde fokus og koncentrere sig om den enkelte sag. Og så er der også mere tid og rum til refleksion og til at se sagen fra begge parter side. Parterne kan jo sjældent få lige meget ret, men som dommer bestræber man sig altid på, at de i det mindste vil opleve, at de er blevet behandlet fair i processen.”



Kort over Trælastholmen med tegning af Østre Landsrets kommende placering. Udlånt af By & Havn.

ØSTRE LANDSRET FLYTTER TIL NORDHAVN

Af student Neia Højsteen, Domstolsstyrelsen

Når du sætter dine fødder i Østre Landsret, træder du ind i en bygning med en lang og spændende historie. Hovedbygningen på hjørnet af Bredgade og Fredericiagade blev oprindeligt opført som operahus i starten af 1700-tallet, og siden har den barokke bygning fungeret først som militærkaserner for sø- og landkadetter, og efter Christiansborgs brand i 1884 som Rigsdagsbygning, indtil landsretten flyttede ind i 1919. En bygningshistorie, hvor søkadetter har sovet i hængekøjer under taget i staldbygningen, og hvor Rigsdagens medlemmer har diskuteret i korridorerne og i de sale, hvor der i dag er retssale og kontorer. Men det er snart endnu et overstået kapitel, hvor bygningerne skal have nyt formål.

Nye tider

Torben Krausing, administrationschef ved Østre Landsret, fortæller, at det har været en meget vigtig milepæl for landsretten, at Bygningsstyrelsen i december måned har købt en grund og udbudt en kontrakt vedrørende opførelse og drift af en ny bygning på ca. 16.000 etagemeter til landsretten. Dermed er det efter ti års ønske om flytning besluttet, at Østre Landsret rykker til det nye kvarter Trælastholmen i den nye bydel Nordhavn, tæt på Østerbro i København.

Lige nu ser den bare byggegrund bestemt ikke ud af meget, men om få år vil Trælastholmen efter planen være et livligt kvarter med en god blanding af beboelse og erhverv omgivet af kanaler og kajpladser ned til havnebassinet samt en lokal metrostation.

For selvom den nuværende fredede bygningsmasse har masser af historie og sjæl, er den bestemt ikke længere gearret

som stor, moderne og funktionel retsbygning. Landsrettens nuværende fredede bygninger med mange indgange umuliggør fx den zoneopdeling, som er nødvendig for på sigt at opretholde den nødvendige sikkerhed, hvortil kommer at sagerne bliver stadig større. I dag er der ikke sjældent 5-10 tiltalte eller parter i en sag og ikke helt sjældent 10 til 15. Det stiller store krav til retssalenes størrelse og indretning. Krav det i dag er stadig mere umuligt at indfri. Endelig er bygningerne på grund af deres fredede karakter og den fysiske adskillelse i et vist omfang bestemmende for den administrative organisering, fortæller Torben Krausing.

Givet, at bygningerne er fredede, er der mange begrænsninger. I en af bygningerne er der eksempelvis ingen elevator, selvom to af retssalene ligger på 3. sal, og publikumstoiletterne er placeret i stuen. Samtalerum, hvor partsrepræsentanterne kan tale med deres klienter, er der ingen af. Og endelig mangler zoneadskillelsen som nævnt helt. Som Torben Krausing kort summerer op: "Bygningerne er meget, meget smukke, men de er ikke funktionelle som tidssvarende retsbygninger, og de kan ikke honorere nutidens sikkerhedskrav".

Til glæde for brugere og medarbejdere

Så store flyttedag, der forventes at finde sted i anden halvdel af 2021, er en dag, de i landsretten ser frem til. Hermed flytter Østre Landsret for første gang ind i en bygning, der er skræddersyet til formålet, og som er bygget til nutidige behov. Dette er til glæde og gavn for både medarbejdere og de mange brugere af landsretten.



DIGITALISERING OG IT

Af fuldmægtig Louise Falborg, Domstolsstyrelsen

Minretssag.dk og Civilsystemet

Med åbning til digitalisering af civile sager for Højesteret den 2. februar 2018 er samtlige retter nu på det nye system. Udrulningen har taget fire måneder, og der er mange positive tilbagemeldinger fra hele landet om, at systemet giver smidigere arbejds- og sagsgange. Herefter vil der nu være fokus på at evaluere, hvordan udrulningen er gået, og hvordan det nye system er taget i brug.

Fra januar til april 2018 gennemfører de projektansvarlige for Civilsystemet såkaldte "hjemfølgningsmøder" med alle retterne. På møderne ser vi sammen på implementeringen af selve systemet, og på hvordan retterne i en travl hverdag kan lægge gamle rutiner væk og danne nye vaner, der understøtter, at hver enkelt ret får mest muligt ud af den digitale behandling af civile sager og kan komme videre med den daglige brug af systemet. Udfordringer og løsninger drøftes med det udgangspunkt at sikre ensartet sagsbehandling og korte sagsbehandlingstider. I Retten Rundt nr. 24/2017 kan man læse eller genlæse temaet om digitalisering af civile sager.

Forenklet digital forkyndelse – straffeområdet

Forenklet digital forkyndelse på straffeområdet er i brug ved alle byretter og landsretter, og der er stor tilfredshed med løsningen. I månederne oktober til december 2017 er 87-88 % af de afsendte, forenklede, digitale forkyndelser gennemført, og allerede efter ca. to dage har retterne normalt modtaget kvittering for en gennemført forkyndelse.

I slutningen af januar 2018 blev der implementeret en del generelle

forbedringer. Disse indebærer bl.a. opslag i cpr- og cvr-registrene ved oprettelse af sagsdeltagere. Retternes tovholdere har modtaget information om alle rettelses, og de er også at finde på domstolens intranet på forkyndelsesprojektets side.

Forenklet digital forkyndelse via Outlook – fogedområdet

På fogedområdet kan der nu anvendes en "send digitalt-knap" i Outlook for forenklet digital forkyndelse. Således kan forkyndelser i fogedsager nu sendes direkte fra Outlook. For at sikre korrekt anvendelse, bl.a. i forhold til administration af retursvar, er det vigtigt at orientere sig i den udsendte vejledning, før "send-digitalt-knappen" tages i brug. Vejledningen findes også på domstolens intranet på forkyndelsesprojektets side.

Evaluering af digitale strafferetssager

I løbet af oktober og november 2017 blev der gennemført evaluering af projektet "Digitale Retsmøder", der har til formål at øge antallet af digitalt afviklede hovedforhandlinger i straffesager. De foreløbige resultater af evalueringen viser, at man er lykket med dette formål, og at antallet af hovedforhandlinger, der afvikles digitalt, er stigende. Som følge heraf er både papirmængden og portoudgifterne reduceret, og sagsbehandlingen er overvejende blevet smidigere og mere effektiv. Ifølge evalueringen er hovedparten af brugerne generelt glade for at arbejde digitalt og mener, at digital behandling af straffesager er fremtiden. Evalueringen viser også, at jo mere erfaring brugerne får i behandling af digitale straffesager, desto mere tilfredse bliver de.

Domsdatabase

Domsdatabaseprojektet er i udbudsfasen og gennemfører på nuværende tidspunkt evaluering af de endelige tilbud fra de prækvalificerede tilbudsgivere. Herefter vil projektet pege på en leverandør. Det forventes fortsat, at Domsdatabasen lanceres inden udgangen af 2019.

It-drift og support

Ibrugtagningen af Civilsystemet og minretssag.dk går efter planen og har som forventet medført et stigende antal brugere og dermed også et øget aktivitetsniveau i supporten. I skrivende stund modtager enheden ca. 300 opkald og et tilsvarende antal sager om ugen, og vi bestræber os på at give den bedst mulige hjælp og vejledning.

Trådløst netværk ved retterne

Det eksisterende trådløse netværk er forældet og kan ikke udbygges. Derfor etableres et nyt trådløst netværk i alle retter samt i Domstolsstyrelsen og Procesbevillingsnævnet. Trådløst netværk er en forudsætning for effektiv anvendelse af bærbare enheder og vil løse en række problemer, der opleves med applikationer, som holder op med at virke, når man doker ud fra sin arbejdsstation og eksempelvis går til et retsmøde. Etableringen vil først finde sted ved retterne i Horsens, Holstebro, Herning, Aalborg og Næstved samt i Domstolsstyrelsen og Procesbevillingsnævnet, så der sikres en stabil løsning, inden de øvrige retter får adgang til netværket. Alle retter forventes at have adgang til netværket i april 2018.

KORT NYT

Redaktionen modtager gerne forslag til 'Kort Nyt' eller andre artikler til kommende udgaver af Retten Rundt. Alle ideer – både store og små – er velkomne.

Send dit forslag eller udkast til en artikel til Silke Koch på sfk@domstolsstyrelsen.dk.

DANMARKS BEDSTE KOLLEGA

Af Kate Kengen, kontorfuldmægtig, Københavns Byret

Lena Ali Yassine fra Retten i Lyngby var blevet indstillet til HK's pris som Danmarks Bedste Kollega af en kollega ved retten, og hun endte med en flot placering blandt de sidste ti finalister til prisen ud af 1.528 nominerede.

Prisen blev uddelt ved et stort awardshow i Cirkusbygningen i København den 14. november 2017 og gik til en kollega i Ikea – men vi kan være stolte af Lenas placering blandt de sidste ti finalister til prisen. Stort tillykke til Lena og Retten i Lyngby.

Der var også andre priser, blandt andet Danmarks bedste arbejdsplads, som blev præmieret af organisationen "Great Place to Work". Måske er det en dag en arbejdsplads ved Danmarks Domstole, som bliver tildelt denne pris.

Lena Ali Yassine, retssekretær ved Retten i Lyngby, til awardshowet i Cirkusbygningen i København.
Foto: Kate Kengen, kontorfuldmægtig, Københavns Byret

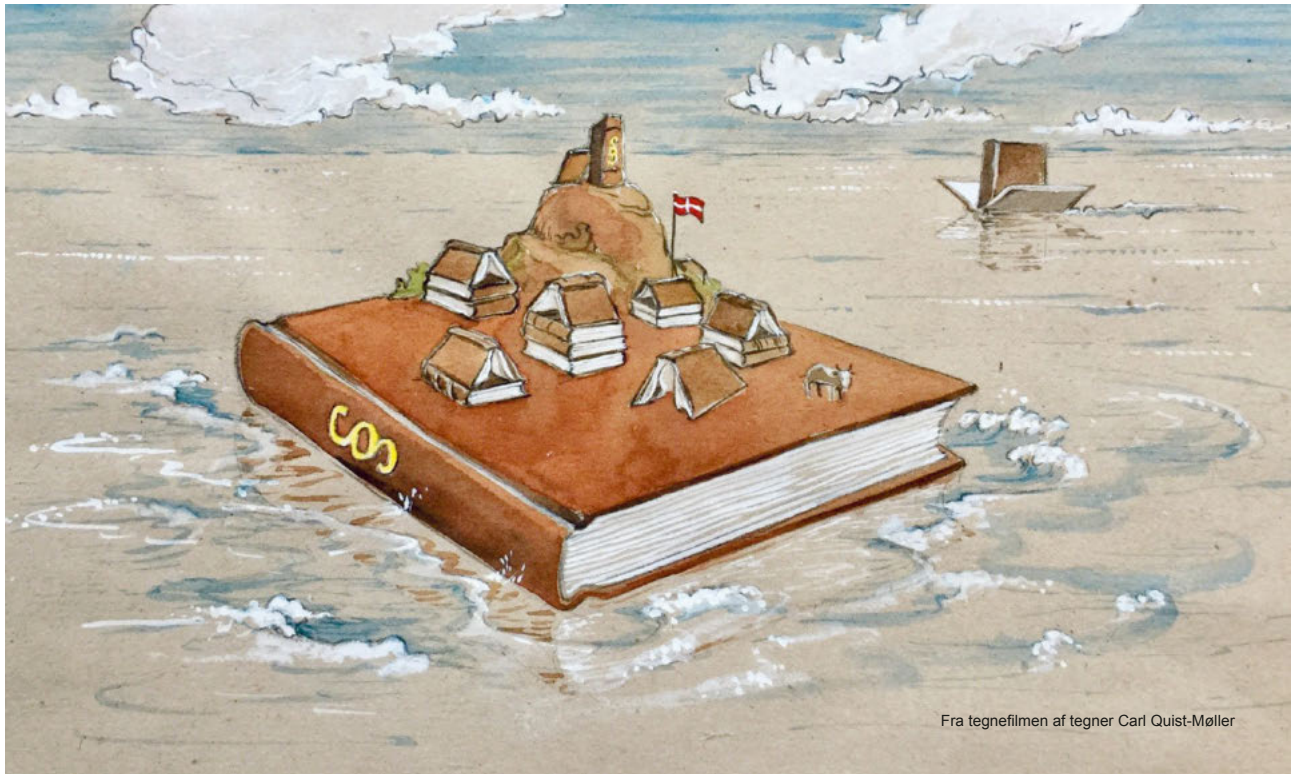


INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDER HAR LANCERET DATABASE OVER DOMME MOD DANMARK

Institut for Menneskerettigheder har lanceret en database, der samler alle afgørelser og udtalelser i sager mod Danmark fra både Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) og FN's traktatkomitéer på ét sted. Her ligger alle afgørelser og udtalelser, der nogensinde er afsagt i sager mod Danmark ved EMD (og den tidl. kommission) og de af FN's traktatkomitéer, der kan klages til fra Danmark. Der ligger dog ikke sager, der er slettet fra organernes sagslister ("struck out of the list"/"discontinued cases"), fx fordi sagen ikke opfyldte de formelle kriterier for at klage, eller fordi klageren har trukket klagen tilbage. De tidligste er fra 1957 og fra Den Europæiske Menneskerettighedskommission.

Alle afgørelser og udtalelser ligger som selvstændige pdf-filer og med et lille resumé på dansk om sagen. Alle de afgørelser og udtalelser, som ikke har været tilgængelige elektronisk hos EMD eller FN, er scannet ind.

Man kan søge på emneord i databasen, uanset hvilken konvention sagen vedrører. Dette kan være interessant for fagpersoner, som ønsker at danne sig et overblik over et bestemt retsområde. Derudover kan man søge på, hvilken national domstol eller hvilket nationalt nævn, sagen er indbragt til EMD eller FN fra. Databasen findes på følgende webside: menneskeret.dk/monitorering/afgoerelsesdatabase



Fra tegnefilmen af tegner Carl Quist-Møller

“I must applaud the Danish institute on your series of delightful cartoons explaining court practice and roles that are available on YouTube”

Eliezer Rivlin, President,
The International Organization for Judicial Training (IOJT)

“It is definitely a modern and forward looking approach to use visually evocative messages on social media to a wide audience, and in effect bring the Judiciary into every home, and into the palm of every hand”

Eliezer Rivlin, President,
The International Organization for Judicial Training (IOJT)

STOR ROS TIL NY TEGNEFILM OM RETSSYSTEMET

I samarbejde med den dygtige tegner Carl Quist-Møller har Domstolsstyrelsen produceret en række små pædagogiske og originale film om det danske retssystem. Filmene har mødt stor anerkendelse – også udenfor landets grænser.

“A very interesting approach that I shared with my Directors of Training”

Sheridan Greenland, Executive Director, Judicial College

“I must applaud the Danish institute on your series of delightful cartoons explaining court practice and roles that

are available on YouTube”, lyder det fra Eliezer Rivlin, der er præsident for IOJT – International Organization for Judicial Training. “It is definitely a modern and forward looking approach to use visually evocative messages on social media to a wide audience, and in effect bring the Judiciary into every home, and into the palm of every hand”, fortsætter han.

Filmene fortæller om grundloven, magtens tredeling, domstolenes uafhængighed og domstolene som garant for retssikkerhed og retfærdighed. Formålet med filmene er folkeoplysning, og de kan ses og deles af alle, som er nysgerrige på det danske demokrati, vores værdier, vores rettigheder og vores retssystem. I december tog Domstolsstyrelsen kontakt

til en lang række organisationer og bad dem om at dele filmene via deres kommunikationskanaler. Interessen var stor, og mange danskere har derfor allerede set filmene.

Filmene blev også sendt til nogle af domstolenes danske og internationale samarbejdspartnere, der har kvitteret med stor ros.

“Thank you for sharing the original cartoons. They are nice and convey the message well”

Daphna Blatman Kedrai, Judge,
Central District Court, Israel

NORSK ROS TIL DANMARKS DOMSTOLES DIGITALISERINGSFREMSKRIDT

Norges Domstoles tidsskrift "Rett på Sak" nr. 4/2017 bragte en artikel om, at repræsentanter fra domstolene i Norge har været på et it-studiebesøg i Danmark i oktober 2017 ved Retten i Roskilde, hvor retspræsidenterne fra henholdsvis retterne på Bornholm og Roskilde var værter. Ved de norske domstole er de optagede af de samme problemstillinger som herhjemme i forhold til digitalisering. Den norske delegation fik et meget positivt indtryk af, hvor langt fremme i processen de danske domstole er med hensyn til både digitale civile sager og afvikling af digitale retsmøder. De fik også indtryk af, at de danske dommere er

meget åbne overfor at tage ny teknologi og nye digitale arbejdsmetoder i brug samtidigt med, at de har en grundlæggende indstilling til, at nye arbejdsmetoder ikke skal gå på kompromis med en fagligt forsvarlig proces. De danske dommere er ikke på jagt efter ny teknologi for teknologiens egen skyld, men bruger den til at forbedre retsprocessen, som det står i Norges Domstoles tidsskrift.

Artiklen kan læses i sin fulde længde på Norges Domstoles hjemmeside: domstol.no

DANMARKS DOMSTOLE PÅ LINKEDIN OG TWITTER

Op til årsskiftet lancerede Danmarks Domstole en LinkedIn-profil. Profilen fungerer som kanal for historier om Danmarks Domstole for at øge kendskabet til domstolens opgaver. På profilen deler vi opslag fra vores verden, eksempelvis dommerudnævnelser, videoer og nyheder om igangværende projekter. Ved at gøre opmærksom på domstolens opgaver er vi med til at fastholde befolkningens høje tillid og respekt. LinkedIn kan på sigt være en rekrutterings- og fastholdelseskanal for kommende og nuværende medarbejdere.

LinkedIn-profilen er kommet godt fra start og har pr. medio februar 2018 over 480 følgere. Mange synes godt om opslagene, hvor der i gennemsnit bliver klikket 'synes godt om' over 30 gange på et opslag, der bliver delt på folks egne profiler, og en del klikker videre ind på vores hjemmeside og læser om emnerne.

Højesteret på Twitter

Højesteret har fra årsskiftet lanceret en Twitterkonto. Her gives en kort præsentation af de afgørelser, der lægges på Højesterets hjemmeside, og link til, hvor afgørelsen kan læses på hjemmesiden. Højesteret er gået på Twitter for at gøre opmærksom på afgørelserne og skabe en tilgængelig indgang direkte til befolkningen og interessenter.



OFFICIEL AFSLØRING AF GOBELIN VED RETTEN I HJØRRING



Som en rejselysten flåde, 1987. Uld, hør, hestehår, 585 x 234 cm (i to dele). Tilhører Vendsyssel Kunstmuseum. Uddeponeret til Retten i Hjørring.

Af Sine Kildeberg, direktør for Vendsyssel Kunstmuseum

I forbindelse med renovering af Folketingssalen i 2016 valgte man at nedtage billedvæveren Berit Hjelholts monumentale billedtæppe 'Som en rejselysten flåde', der i knap 30 år har udsmykket vægpartiet bag talerstolen. Da det ikke



Sine Kildeberg, direktør for Vendsyssel Kunstmuseum og Bidstrup Hansen, formand for Vendsyssel Kunstmuseum. Foto: Henrik Louis, Nordjyske



Borgmester i Hjørring, Arne Boelt, på talerstolen. Foto: Henrik Louis, Nordjyske

skulle genopsættes, øjnede Vendsyssel Kunstmuseum muligheden for at få kunstnerens hovedværk til Hjørring. Berit Hjelholt (1920-2016) boede størsteparten af sit liv i Nordjylland, og Vendsyssel Kunstmuseum råder over en omfattende samling af kunstnerens billedvævninger.

I forlængelse af museets henvendelse valgte Folketinget at give værket i gave til museet. Da museet ikke selv har mulighed for at udstille den store billedvævning permanent, spurgte man Retten i Hjørring, om de kunne være interesseret i at få den smukke billedvævning deponeret. Her var man straks med på idéen, og derfor pryder værket nu på fornem vis endevæggen i den store nævningeretssal.

Retten i Hjørring havde den 15. december 2017 officiel afsløring af værket med deltagelse af blandt andet borgmester Arne Boelt og Hjørring Kammerkor.

NY ANALYSE AF TÆNKETANKEN JUSTITIA OM SAGKYNDIGE DOMMERE I SKATTESAGER

Tænkertanken Justitia har udarbejdet en ny analyse, som undersøger domstolenes anvendelse af sagkyndige dommere i skattesager efter domstolsreformen: "Domstolsprøvelse i skatte- og afgiftssager – i anledning af domstolsreformens 10-års jubilæum". Analysen er skrevet af skatteadvokat Mette Juul og vil være at finde på tænketankens hjemmeside, når den offentliggøres: justitiaint.org

NYT FRA BESTYRELSEN

Domstolsstyrelsens bestyrelse bød på bestyrelsesmødet den 7. februar 2018 velkommen til højesteretsdommer Hanne Schmidt og til professor Søren Sandfeld Jakobsen, der begge er udpeget til bestyrelsen pr. 1. februar 2018 af henholdsvis Højesteret og Rektorkollegiet. Retspræsident Susanne Skotte Wied genindtrådte endvidere i bestyrelsen efter at have haft orlov fra bestyrelsesarbejdet i perioden 1. maj 2017 til og med 31. december 2017.

På bestyrelsesmødet konstituerede bestyrelsen sig, og ved konstitueringen blev højesteretsdommer Hanne Schmidt enstemmigt valgt til posten som formand for bestyrelsen. Susanne Skotte Wied blev enstemmigt valgt til posten som næstformand for bestyrelsen, hvilket er en post, som hun også bestred forud for sin orlov fra bestyrelsesarbejdet.



Domstolsstyrelsen
Store Kongensgade 1-3
1264 København K

Telefon 70 10 33 22
www.domstol.dk